

କୁଣ୍ଢେନେସିଆର ଲୋକକଥା

ଦ୍ଵିତୀୟ ଭାଗ

ଶ୍ରୀ ଶୁଭେନ୍ଦ୍ର ମୋହନ ଶ୍ରୀଚନ୍ଦନ ସିଂହ

ଇଣ୍ଡୋନେସିଆର ଲୋକକଥା

ଦ୍ଵିତୀୟ ଭାଗ

ଡକ୍ଟର ଶୁଭେନ୍ଦ୍ର ମୋହନ ଶ୍ରୀଚନ୍ଦନ ସିଂହ

ବିଦ୍ୟାପୁରୀ

ମୁଦ୍ରଣ, ୧୯୮୯

ପ୍ରକାଶକ

ଶ୍ରୀ ପୀତାମ୍ବର ମିଶ୍ର

ବିଦ୍ୟାପୁରୀ

ବାଲୁବଜାର, କଟକ ୭୫୩ ୦୦୨

ମୁଦ୍ରଣ

ଗ୍ରାମସେବକ ସମବାୟ ପ୍ରକାଶନ ଲିଃ

ବାଖରବାଦ, କଟକ ୭୫୩ ୦୦୨

ମୂଲ୍ୟ—ଟ ୭.୦୦

ସୂଚୀ

ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା
୧ । ବାହୁଧ୍ରୁଞ୍ଜି	୧
୨ । କୁଆକୁ ପିଟିଲେ ମାକଡ଼ ହେବେ	୫
୩ । ଚଢ଼େଇ ପାଶ ଓ ହରିଣ ଶିକାର	୯
୪ । ଝିଅ ହେଲେ ମାରବ	୧୨
୫ । ସେଗିଣୀ ରାଜଜେମା	୧୯
୬ । ଲେସେ ଜଙ୍ଗର	୨୭
୭ । ଇନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତର ଚପି	୩୨
୮ । ଠିକ୍ କଥା	୩୯
୯ । ପିତାପଲ	୪୪
୧୦ । ମଳିନ କୁନ୍ଦଜ	୫୮

ବାନ୍ୟ ଓ଼ାଙ୍ଗି

ଜବ ଦ୍ଵୀପର ପୂର୍ବଭାଗରେ ଅଛି ସହରଟିଏ । ଏ ସହରର ନାଁ
ବାନ୍ୟଓ଼ାଙ୍ଗି । ଏ ସହରର ଏ ପାଖରେ ବାଲିଦ୍ଵୀପ । ଲୋକେ ଏଇଠୁ
ବାଲିକି ଯାଆନ୍ତି । ବାନ୍ୟଓ଼ାଙ୍ଗି ତେଣୁ ବେଶ୍ ଗୋଟିଏ ଜଣାଶୁଣା
ଜାଗା ।

ଏହାର ଆଖ ପାଖ ଖୁବ୍ ଉଦ୍‌ବର । ଏଠି ଧାନ ଆଉ ଅନ୍ୟପ୍ରକାର
ଖୁବ୍ ହୁଏ । ସାରା ଦ୍ଵୀପରେ ଏମ୍ଭ ଉଦ୍‌ବର ଜାଗା ଆଉ ନାହିଁ କହିଲେ
ଚଳେ । ବାନ୍ୟଓ଼ାଙ୍ଗିକି ଜବ ଦ୍ଵୀପର ଧାନକ୍ଷେତ ବୋଲି କହନ୍ତି ।

ଏଇଠି ଆଗେ ଜଙ୍ଗେ ରଜାଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଥାଆନ୍ତି ଜଣେ ମନ୍ତ୍ରୀ ।
ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ସେମ୍ଭେ ସୁନ୍ଦରୀ...ସେମ୍ଭେ ଗୁଣବତ୍ତା । ସେ ମନ୍ତ୍ରୀକୁ ଖୁସି
କରିବାକୁ ସବୁବେଳେ ଲାଗିଥାଆନ୍ତି । ମନ୍ତ୍ରୀ ବ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଶରଧା
କରୁଥାଆନ୍ତି । ମାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ମାଆବୁଢ଼ୀ ବୋହୂକୁ ଆଦୌ ପସନ୍ଦ କରେନି ।
ସେ ଦିନରାତି ଖାଲି ଖୁଣିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ଗଲେ ଅଇଲେ ବୋହୂର
ଦୋଷ ଦେଖାଇ ଅନେକ ଉଲ୍ଲୁଗୁଣା ଦିଏ । ଗାଳିରେ ପୋତି ଫକାଏ ।
ବୋହୂଟି ସବୁ ଶୁଣେ । ଜବାବ୍‌ଦିଏନ କିଛି । ମୁଣ୍ଡପାତି ସବୁ ସହିନଏ ।
ମନକୁ ମନ କହେ ସଫାର ଭିତରେ ଘର କରିଥିଲେ ପଥର ପଡ଼ିଲେ ସହି ।

ମନ୍ତ୍ରୀ ଏକଥା ଜାଣନ୍ତି । ସେ ତାଙ୍କସ୍ତ୍ରୀକି କହନ୍ତି;
‘ଶାଶୁ ନୁହେଁ ସେ ମାଆ ପରକା ମଣିବ ସଦାବେଳେ,
ତେବେ ସିନାଏ ଦୁନିଆଁଟାରେ ରହିବ ସୁଖଭୋଗେ ॥’

ସ୍ଵାମୀର କଥା ମାନ ସେ ଶାଶୁର ସବୁ ଗାଳି ଗୁଲଜ ସହିଯାଆନ୍ତି ।
ମାନ ଅପମାନକୁ ସେ ଗଲାରମାଳପରି ଲମ୍ଫାଇ ଥାଆନ୍ତି । କୌଣସିମତେ

ଦିନ ଭୁଲିଥାଏ । ଶାଶୁ ଖାଲି ବେଳେ ଉଣିବସିଥାଏ । କଥାକଥଣେ
ବୋହୂଟି ସାଧାରଣ ଭର ହିଅ । ଶାଶୁ ବୁଝୁଥିଲା ରଜା ଜମିଦାର କି
ସାଧବଘରୁ ବୋହୂ ଆଣିଥାଆନ୍ତା । ସେ ବୋହୂ, ଭରକୁ ଆଣିଥାଆନ୍ତା
ଅନେକ ଧନରହ । ମାତ୍ର ଏ ବୋହୂଟିକି ପୁଅ ବାଛିଲା । ଗରିବଘରତ ! କି
ସୌଭୂକ କି ଜନସପାତି ସେ ଆଣନ୍ତା ! ସେଥିଲିଖି ଶାଶୁର ବେଶି ରଗ !

ଏପରି ଭାବରେ ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚ ବରଷ ବିତିଗଲା । ଥରେ ରଜା
ଗୋଟାଏ ବଡ଼ କାମରେ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କି ଗୋଟିଏ ଦୂର ଜାଗାକୁ ପଠାଇଲେ ।
ମନ୍ତ୍ରୀ ସେଠି ରହୁ ରହୁ ଦୁଇ ତିନିମାସ ରହିଲେ ।

ଏ ଭିତରେ ଶାଶୁ ବୋହୂଟି ଉପରେ ନାନା କଦର୍ଥନା କରି
ଭୁଲିଥାଏ । ବୋହୂଟି ଏ ସବୁ ସହି ସହି ପଥର ପରି ହୋଇଯାଇଥାଏ ।
ତା' ଦିହରେ ଆଉ ମାର୍ଜିତ ନଥାଏ ବୋଲି ଜାଣି । ଦିହଟାରେ ଖାଲି
କଣ୍ଟା ଘୋଡ଼ିଲୁଥାଏ ।

ପୁଅ ଫେରିଲା । ମାଆ ବଖାଣିବସିଲା ଅନେକକଥା । ଏ ବୋହୂଟି
ବଡ଼ ଅମଙ୍ଗଳା । ଏ ବୋହୂଟିର ଗୁଣ ଭଲ ନାହିଁ । ସେ ତୋତେ
ସୁଖପାଏନ ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି ।

ମାଆର କଥାରେ ପୁଅରମନ ବଲ୍‌କୁଲ୍ ଧିଲେଇଗଲା । ସେ ଭୁଲି-
ଗଲେଯେ ସେ ଜଣେ ମନ୍ତ୍ରୀ; ଦେଶ ଚଳାଇବାରେ ସିଏ ରଜାଙ୍କ ଡାହାଣ
ଭୁଜ । ସେ ଖୁବ୍ ରାଗିଗଲେ । ଆଉ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଏଣୁ ତେଣୁ ଗାଳିଦେଲେ ।
କହିଲେ; ଏଭଳି ସ୍ତ୍ରୀକୁ ରଖିବ ନାହିଁ...ରଖିବନା...ମୁହଁ ଚାହିଁବନାହିଁ ।

ବିରୁଷ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ବହୁତ ନେହୁର ହେଲେ । ନିଜର କଥା ଯେତେ
କହିବସିଲେ ବି ମନ୍ତ୍ରୀ ମୋଟେ ଶୁଣିଲେନି । ଶେଷକୁ କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ କହିଲେ,

‘କପାଳ ଆଦର ଯାଉଛିହେ ମୁଁ

ତମ ଘରଛାଡ଼ି ଯାଉଛି,

ଶାଶୁ ଯାହା ଯାହା ଅପବାଦ ଦେଲେ

ସେଇବୋଝି ବୋହିନେଉଛି !

ପାପରେଥିଲେ ମୋ' କୋଳର ନନ୍ଦନ
ଗୁହର ପରିକା ବାସିବ,
ଠିକ୍ ରହିଥିଲେ ସେଇପୁଅ ଗୋଟି
ରୂପାବୁଦ୍ଧପରି ହସିବ,
ଚନ୍ଦନ ପରିକା ବାସିବ ॥'

ଗର୍ଭବତୀ ଆସନ୍ତି । ଏକାକୀ ସେ ଘରଛାଡ଼ି ବାହାରଗଲେ । ସେଇ
ସହର ପାଖରେ ବହୁଥାଏ ନଈଟିଏ । ସେଇ ନଈକୂଳରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।
ଆଗରୁ ବହୁ କଷ୍ଟ ଦୁଃଖରେ ଶ୍ରାବ୍ଧିପଡ଼ିଥିଲେ । ଖାଇବା ପିଇବାର ଠିକ୍
ନ ଥାଏ । ପେଟରେ ପିଲା ! ଏ ଅବସ୍ଥାରେ ସେ ଆଉ ଆଗକୁ ଯାଇ
ପାରୁନାନ୍ତି । ସେଇ ନଈକୂଳରେ ସେ ହାଲିଆ ହେଇ ବସି ପଡ଼ିଲେ ।
ଗୁଡ଼ିଗଲ୍ ତେଜା ।

ତା'ର ଭିତରେ ସିଏ ଜନ୍ମଦେବଲ ଗୋଟିଏ ଶିଶୁକୁ । ତା'ପରେ
ସେ ଛୁରି ଭୃଷିହେଇ ପ୍ରାଣତ୍ୟାଗ କଲେ । ନୂଆ ଶିଶୁଟି ବ ମରିଗଲା ।

ଏ ଖବର ପାଇ ସେଠାରେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଓ ସେ ସହରର ବହୁ ଲୋକ
ସେଠି ଜମାହୋଇଗଲେ । ଏକ ମଧୁର ମହକରେ ଚାରିଆଡ଼ ଭରି
ଯାଇଥାଏ ।

ସେମାନେ ସେଠି ପହଞ୍ଚି ଏକ ଅଭୁତ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିଲେ ।
ନଈରେ ଫୁଟିଛି ଦୁଇଟି ଫୁଲ । ସେଠି ନାହାନ୍ତି ମାଆ ଓ ଶିଶୁ । ସେମ୍ଭ
ଫୁଲ ସେଠି କେବେ ନ ଥିଲେ । ସେ ଫୁଲର ସୁଗନ୍ଧରେ ଚାରିଆଡ଼ ମହ ମହ
ବାସୁଛି ।

ଏ ସମୟରେ ଶୂନ୍ୟବାଣୀ ହେଲା,
'ଏଇଯୋଡ଼ ଫୁଲ ଦୁଇ ମହ ମହ ବାସଇ,
ସିଏ ପର ମାଆ ପୁଅ ପାପ ଯେତେ ନାଶଇ ।
ଦୁନିଆଁରେ ନୁଆଁଫୁଲ ନାଆଁ ଜଳ-ମହକ,
ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଜାଣୁଥିବେ ଦୁହେଁ ଦହ ଦହକ ।'

ମନ୍ତ୍ରୀ ସବୁ କଥା ଶୁଣି ଦୁଃଖରେ ଭାଙ୍ଗିଗଲେ । ତାଙ୍କ ମାଆ ଆଡ଼କୁ
ଅନାଇଲେ; କିନ୍ତୁ ସେ ବୁଝି ମୁହଁ ବୁଲାଇନେଲେ । ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଆଖିରୁ
ଦୁଇଧାର ଲୁହ ଝରିପଡ଼ିଲା ।

ଛୁଆଙ୍କୁ ପିଟିଲେ ମାଙ୍କଡ଼ ହେବେ

ଦୀପଟିଏ । ଖୁବ୍ ଛୋଟ, ଖୁବ୍ ସାନ । ନାଁ ତା'ର ବେଟି । ବେଟି
ଦୀପରେ ଖାଲ ଗାଁ । ପୁଣି ଗାଁଗୁଡ଼ିକ ବେଣ୍ଟ ଛୋଟ ଛୋଟ । ସେଇପରି
ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ରହୁଥିଲେ ବୁଢ଼ୀଟିଏ । ସାଙ୍ଗରେ ଥାଏ ତା'ର ନାତୁଣୀଟିଏ,
ଛୋଟ ଝିଅଟିଏ ।

ଜେଜା ଆଉ ନାତୁଣୀ ଥାଆନ୍ତି ଛୋଟ ଘର ଗୋଟିକରେ । ସେଇ
ଘରକୁ ଲାଗି ବୁଢ଼ୀର ଅଳ୍ପ କିଛି ଜମି । ବୁଢ଼ୀଟି କାମର ମଣିଷ । ଟିକେ
ବସି ରହେନା । କାମରେ ଲାଗିଥାଏ । ଦିନରାତି ଭୁଲ କାମରେ ଲାଗିଥାଏ ।
ନାତୁଣୀଟି ବି ତାକୁ ସାହାଯ୍ୟକରେ । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କ ଘର ଗୁରୁପାଖେ
ସେମାନେ ଗୁଣକରନ୍ତି ଧାନ, ଚିନାବାଦାମ ଆଉ ଜାତିଜାତିକା ପନିପରିବା ।
ଏଥିରେ ସେମାନଙ୍କର ଅନେକ ଗୁରୁରାଣ ଚଳିଯାଏ । ତଥାପି ବୁଢ଼ୀଟି
ଯାଏ ନିକଟରେ ସମୁଦ୍ରକୁ । ସେ ମାଛ ଧରେ । ନିତି କିଛିନାକିଛି ମାଛ
ନିଶ୍ଚୟ ଧରିବ । ଘରକୁ ଆଣିବ । ସ୍ବତ ସାଙ୍ଗକୁ ମାଛ ଚରକାରି । ବୁଢ଼ୀ
ଓ ତା' ନାତୁଣୀ ଖୁବ୍ ଖୁସିରେ ଚଳନ୍ତି ।

ବୁଢ଼ୀ ଯାଏ ବାହାରକୁ, ଘରେ ଥାଏ ଛୋଟନାତୁଣୀଟି । ସେ ଘର
ଝାଡ଼ୁକରେ । ବେଷାଇ ବାସ କରେ । ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆକାଶର ମଝିରେ
ହେବାବେଳକୁ ଫେରେ ବୁଢ଼ୀ । ସାଥିରେ ଆଣିଥାଏ ଟୋକେଇଏ ମାଛ ।
ରନ୍ଧାବତ୍ତା ହୁଏ । ଦିନେ ବେଣ୍ଟ ଆନନ୍ଦରେ ଚଳନ୍ତି ।

ଦିନକର କଥା.....!

ବୁଢ଼ୀ ମାଛ ଧରିବାକୁ ବାହାରିଲା । ଯିବା ଆଗରୁ ନାତୁଣୀକ
କହିଲା । ‘ଏଇ ମୁଁ ଚାଲିଲି । ଗୋଟିଏ ଚାଉଳ ରନ୍ଧବୁ । ସେଇଥିରେ ଆମ
ଦି ଜଣକ ଖାଇବା ହେଇଯିବ । ବୁଝିଲୁଡ଼ ! ଗୋଟିଏ ଚାଉଳ ରନ୍ଧବୁ...
ଗୋଟିଏ ଚାଉଳ ।’

ବୁଢ଼ୀର ସମୁଦ୍ର କୂଳକୁ ଚାଲିଗଲା । ବଡ଼ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ପଡ଼ିଗଲା
ଟିକି ନାଭୁଣୀଟି । ଗୋଟିଏ ଚୂଡ଼ଳ ସେ ଶୁଣିବ କେମିତି ! କେତେ ପାଣି
ଦବ...! ସେଥିରେ ଭାତ ବା ହେବ କେତେ ! ଦୁଇଜଣ ଖାଇବେଟି !!
ଜେଜା ଆଉ ଭୁଲ କହିଲେ କି ?

ସେ ନିଆଁ ଜାଳିଲା । ପାଣି ବସାଇଲା । ସେ ଗଲା ସେଇ ଜାଗାକୁ
ଯୋଉଠି ଜେଜା ଚୂଡ଼ଳ ରଖିଥିଲେ । ତା' ଟିକି ହାତରେ ସେ ଧରିଲା
ଦୁଇମୁଠି ଚୂଡ଼ଳ ।

ପାଣି ଗରମ ହେଲାଣି । ସେଁ ସେଁ ଡାକିଲାଣି ! ଏଇ ଗବ୍ ଗବ୍
ଫୁଟୁଛି । ଝିଅଟି ଚୂଡ଼ଳ ଦି ମୁଠାକ ପକାଇଲା ସେ ହାଣ୍ଡିରେ । ଘୋଡ଼ାଇ
ଦେଲା ପଲମଟା । ତା'ହେଲେ ଅଳପ ଜାଳରେ ଭାତ ହେଇଯିବ ।
ବେଗି ହେବ ।

ପ୍ରାୟ ଘଣ୍ଟାକ ପରେ.....

ସେ କାଢ଼ିଦେଲା ପଲମଟା । ଆରେ, ଏ କ'ଣ ? ହାଣ୍ଡିଟା ଉଛୁଳି
ଯାଉଛି ! ଭାତ ଉତୁରି ଯାଉଛି । ଗରମ ତୋରଣି ବହୁଛି । ଗରମଭାତକୁ
ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଯାଉଛି । ଖାଲି ବହୁଛି ତ ବହୁଛି । ସେ ବୁଝି ପାରିଲାନି
କିଛି । ଡରି ହେଲାଣି ଗୁନିଆ ! ପାଟି କରୁଛି...‘ଜେଜା ଗୋ...ବେଗିଆସ
କେଉଁଠି ଅଛି ଜେଜା...! ମୁଁ କଣ କରିବି ଗୋ ଜେଜା !!’

ସେ ପାଟିକରି ଡାକୁଥାଏ । ଏଣେ ଆଖିରୁ ଲୁହ ବହୁଥାଏ ।
କାନ୍ଦୁଥାଏ । ଭାତରେ ରୋଷାଇଘରଟା ପୁରୁଗଲାଣି ।

ଭାତ ଘର ପୂର ବାହାରକୁ ବହିବା ଆରମ୍ଭକଲାଣି । ସାମ୍ନା
ପାଖ ଦୁଆରଟା ସାରା ଭାତ । ଝିଅଟି ଏଥର ଘର ଦୁଆର ଛୁଡ଼ି ବାହାର
ଆସିଲା । ଆରେ, ଭାତ ସବୁ ତା' ପଛେ ପଛେ ବହି ଚାଲିଛି ଯେ ! ସେ
ପାଖ ନଈଆଡ଼କୁ ଗଲା । ଭାତର ସୁଅ ଲମ୍ବିଛି ତା' ପଛରେ ?

ସେ ପାଖରୁ ଜେଜା ବୁଢ଼ୀ ଆସୁଥାଏ । ଜେଜା ପଚାରିଲା, ‘ଆଲୋ,
ଏମିତି ଧାଇଁରୁ କିଆଁ ?’ ଝିଅଟି କହି ପାରିଲାନି କିଛି, ତା' ପାଟି ଖନି

ବାଜିଗଲା । ସିଏ ଖାଲି ପଛ ଆଡ଼କୁ ଅଙ୍ଗୁଳିଠାର ଦେଖାଇଦେଲା ।
ମାଡ଼ି ମାଡ଼ି ଆସୁଛି ଭାବର ସୁଅ !

ବୁଢ଼ୀ ରାଗି ନଆଁ ବାଣ ହେଇଗଲା । ସେ ଏଡ଼େ ପାଟିକରି ଉଠିଲା,
‘ତୁ କଣ କଲୁଲେ...

ସବୁ ମାରି ଦେଲୁଲେ...!!’

ବୁଢ଼ୀ ଗୋଟାଇଲା ବାଡ଼ିଟାଏ ! ନାତୁଣୀକ ବାଡ଼େଇଲା
ଗୋଗଛ । ଝିଅଟି ବକଳରେ ଭେଁ ଭେଁ ରଡ଼ିଝୁଡ଼ି କାନ୍ଦୁଥାଏ ।

‘ମୋତେ ପିଟନ ଜେଜା ! ମୁଁ...ମ...ରି...ପି...ବ...! ଝିଅଟି
ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା । ତାର ଚେତା ନଥାଏ ।

ହଠାତ୍ ସେ ଝିଅଟି କୁଆଡ଼େ ଉଠିବୁ ହେଇଗଲା । ତା’
ବଦଳରେ ଖସିକରି ଡେଇଁପଡ଼ିଲା ଗ୍ରେଟ ମାଙ୍କଡ଼ଟିଏ । ସେ ମାଙ୍କଡ଼ଟି
ହସିଲା, ଡେଇଁଲା । ଡେଇଁ ଡେଇଁ ପାଖର ଗୋଟେ ଗଛକୁ ଉଠିଗଲା ।

ମେଇଠି ବସିଲା ଡାଳରେ ସେ ମାଙ୍କଡ଼ । ବୁଢ଼ୀକ ଖତେଇ
ହେଲା । ମାଙ୍କଡ଼ କହିଲା,

‘ଜେଜାମ...ଜେଜା...,
ନାତୁଣୀ ତୋହର ଗଲଣି ହଜି,
ହଜିଗଲାନି ସେ ମରଲା ଆଜି !!’

‘ଆରେ ମାଙ୍କଡ଼, ତୁ ଏ କ’ଣ କହୁଛୁ’? ବୁଢ଼ୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ
ପଚାରିଲା ।

ମାଙ୍କଡ଼ ପୁଣି କହିଲା,

‘କହିବାକୁ କିଛି ଅଛିକି ଆଜି ?
କିଏ ଦବ ରନ୍ଧି ଭାତ ବା ଜାଉ ?
ଏକାକୀ ଏଥର ତମେ ରହିବ,
ତମ ମାଡ଼ ଦାଉ କିଏ ସହିବ ?
ତମ ମାଡ଼ ଖାଇ ବାନଗା ହେଲି,
ଏଥର ତମଠୁଁ ପାର ପାଇଲି !!’

ବୁଢ଼ୀର ମନରେ ବହୁତ ଦୁଃଖ, ଏ କ’ଣ ମୁଁ କଲି ! ଏଡ଼େ
ଟିକେ ଛୁଆକୁ କେତେ ମାଇଲି ! ନାତୁଣୀ ସେ ହେଲା ବାନଗା ! ଏକାକୀ
ହେଲି । ମୋ’ ପୁଅ ଦୁଃଖର ସାଥୀକ ହୋଇଲି, ମୁଁ ଚଣ୍ଡାକୃଣୀ କି ‘ବୁଢ଼ି
କଲି !

ବୁଢ଼ୀ ମୁଣ୍ଡ କୋଡ଼ି କାନ୍ଦିଲା । ତା’ପରେ ସେ ଟିକି ମାଙ୍କଡ଼କୁ
ଡାକିଲା । ହେଲେ, ଟିକି ମାଙ୍କଡ଼ଟି କୁଆଡ଼େ ଉଠେଇଗଲା ।

ସେଇଦିନୁ ସେ ରେଟିଟାପୁରେ ନିଜର ଛୁଆକୁ କେହି ପିଟନ୍ତିନି...
ପର ଛୁଆକୁ ବି ପିଟନ୍ତିନି । ସେମାନେ ଭାବନ୍ତି ମାଡ଼ଖାଇ ଛୁଆକାଳେ
ମାଙ୍କଡ଼ ହେଇ ଯିବେ ।

ଚଢ଼େଇ ଫାଶ ଓ ହରିଣ ଶିକାର

‘ବାବା’ !...ମି କେବାୟନ୍ ତା’ ଶୁଣୁରକୁ କହିଲା, ଚାଲ, ଦିହେଁ ମିଳି ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଗାଡ଼ ଖୋଳିବା । ଫାଶ ବସାଇବା... ହରିଣ ଫାଶ । ବଡ଼ ହରିଣ ପଟେ ମିଳିଗଲେ, ଆମର ଅନେକ ଦିନ ମଜାରେ କଟିଯିବ ।’

କେବାୟନ୍ ଶୁଣୁର ଟିକେ ସୁସ୍ଥି ଲୋକ । କାମଧନ୍ଦା ପ୍ରତି ସେତେ ନଜର ନାହିଁ । ସେ ଅଳସେଇଲା । ସେ ଭାବୁଥାଏ, ଏତେ ପରିଶ୍ରମ କରିବ କିଏ ! ସେ କହିଲା, ନା...ନା ! ତୁମେ ନିଜେ ଖୋଳ । ତୁମ-ସହିତ ମୁଁ କାମକରି ପାରିବନି । ମୁଁ ଚଢ଼େଇ ଫାଶ ବସାଇବି ।’

କେବାୟନ୍ କହିଲା, ‘ହଉ ହେଲା ! ଯାହା ତମର ଇଚ୍ଛା ! ଭାବୁଛି; ମୋ’ ଫାଶରେ ଯଦି ହରିଣଟାଏ ପଡ଼ିଲା, ତେବେ ତମର ଭାଗ ନିଶ୍ଚୟ ପାଇବ ।’

କିନ୍ତୁ ମୁହଁକୁ ଭେରେକେଟିଆ କରି ଶୁଣୁର କହିଲା ‘ମୋ’ଠି ସେ କଥା ପଟିବନି । ମୋ’ ଫାଶରେ ଚଢ଼େଇ ପଡ଼ିଲେ, ତୁମକୁ ଭାଗ ଦେବନି ।’

ସେମାନେ ଅଲଗା ଅଲଗା ଜାଗାରେ ଫାଶ ବସାଇଲେ ।

ଶୁଣୁର ଉଠିଲା ଖୁବ୍ ବଡ଼ରୁ । ସେ ଧାଇଁଲା ତା’ ଜାଗାକୁ । ଚଢ଼େଇ ପଡ଼େଇ କିଛି ନାହିଁ । ଖାଲି ପଡ଼ିବ ଫାଶଟା । ସେ ଗଲା କେବାୟନ୍‌ର ଫାଶ ପାଖକୁ । ଆଃ ! ଖୁବ୍ ବଡ଼ ହରିଣଟାଏ ! ସତରେ ଜୁଇଁଟା ଖୁବ୍ କପାଳିଆ ।

ଶୁଣୁର ମୁଣ୍ଡକୁ ଗୋଟେ ବୁଦ୍ଧି ଜୁଟିଲା । ସେ ଉପରେ ଉପରେ ଫାଇଦା ଉଠେଇବାକୁ ବସିଲା । ଚାଲକ ଲୋକମାନେ ସେମ୍ବନ୍ଧ ଧନ୍ଦା କରି ନିଜର ଡୋଲ ପିଟନ୍ତି ।

ସେ ହରିଣଟିକି ଆଣି ତା' ଫାଶରେ ବାନ୍ଧିଦେଲା । ସେଇଟା ଯେମ୍ବେ ପଳାଇ ନ ଯାଏ, ତା'ର ସୁବିଧା ବି କରିନେଲା । ତା'ପରେ ଫେରିଗଲା ଘରକୁ ।

ସେ ଉଠାଇଲା ଜୁଇଁକୁ । ‘...ଉଠ...ଉଠ କେବାୟନ୍...ଉଠ ! ଚାଲ ଦେଖିବା କାହା ଫାଶରେ କ’ଣ ପଡ଼ିଛି ।’ ରାତି ସେତେବେଳକୁ ପୂର୍ବ ପାଇ ନ ଥାଏ । କେବାୟନ୍ ଆଖିରୁ ନିଦ ପୂର୍ବ ଛୁଡ଼ି ନ ଥାଏ । ସେ ତା’ ଆଖିମଲଲ । ମୁହଁ ଧୋଇଲା । ତା’ପରେ ଦିହେ ଗଲେ ସେଇ ସ୍ଥାନକୁ ।

ଶୁଣୁର ପାଟିକଲା, ‘ଦେଖ କେବାୟନ୍, ଦେଖ ! ମୋ’ ଫାଶରେ ପଡ଼ିବ ହରିଣଟାଏ । ଦେଖ...ତମ ଫାଶ...! ଏ...ଏଠି କିଛି ନାହିଁ ! ଛ...ମାହାଳିଆ ଗଲ ତମର ଏତେ ମେହେନତ । ବେକାର ଏତେ ପରିଶ୍ରମ !!’

ସିକେବାୟନ୍ ଦୁଇଟି ଜାଗାକୁ ଠିକ୍ କରି ପରୀକ୍ଷା କରିନେଲା । ସେ ଦିହେଁ ଧରାଧରି କରି ହରିଣଟିକି ଘରକୁ ଆଣିଲେ ।

ଜଳଖିଆ ଖାଇବାବେଳ ହେଲା । ଶୁଣୁରରତ ମନ ଖୁସି ! ସେ ଜଳଖିଆ ଖାଇ ହାକୁଟି ମାରୁଥାଏ । ତା’ ହିଅ ପଚାରିଲା, ‘ବାବା, ତମ ଜୁଇଁ ସାଆନ୍ତେ ?’

‘ଥିଲେତ ! ମୋ’ ସଙ୍ଗେ ଯାଇଥିଲେ ଜଙ୍ଗଲକୁ । ତାଙ୍କ ଫାଶଟା ଖାଲ ! ତା’ ପରେ ତ ଦିହେଁ ଆସିଲୁ ଘରକୁ ।’

‘ଆସିଥିଲେ ଯେ...କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ପୁଣି !’

‘ଦେଖେ...!’

ଶୁଣୁର ବାହାରିଗଲା ସି କେବାୟନ୍‌କୁ ଖୋଜି । କେବାୟନକୁ ନଈକୂଳରେ ଦେଖିଲା ସେ । ନଈକୁ ଦେଖୁଥାଏ କେବାୟନ୍ !

‘ଏଠି କ’ଣ କରୁଛ ? ଶୁଣୁର ପଚାରିଲା ।

‘ଦେଖୁଛ !’ ଉତ୍ତର ଦେଲା ଜୁଇଁ !

‘କ’ଣ ଦେଖୁଛ ?’ ଶୁଣୁର କଣ୍ଠରେ ଆଗ୍ରହ ।

‘ଏ ନକିଟା କେମ୍ବ ତଳଆଡୁ ଉପରକୁ ଉଠୁଛି...’ କହିଲା କେବାୟନ୍ ।

‘ମିଛକଥା । ନକି ସବୁବେଳେ ଉପରୁ ବହେ ତଳକୁ । ତମେ ଏ ଅଦ୍ଭୁତ କଥା କହୁଛ କିପରି ! କାହିଁ, ମୁଁ ତ ଦେଖି ପାରୁନି କିଛି !’

‘ଆଃ ! ତମେ ଜାଣିନା ବାବା, ଏକଥାଟା ପରା ଏଇ ସକାଳରୁ ଆରମ୍ଭ ହେଇଛି ! ନକି ଆଉ ଆଗପରି ଉପରୁ ତଳକୁ ବହୁନି ।’

‘ଅସମ୍ଭବ ! ମୁଁ ତ ଜାଣେନି !’

‘ତମେ ଭଲକରି ଜାଣ !’

‘କେମିତି ?’

‘ଜୁଇଁ କହିଲା,’

‘ଚଢ଼େଇ ଫାଗଟା ଛୁଡ଼େଇ ପାରିନି

ହରିଣ ପଡ଼ିବ ଧରା,

ନକି ବାପୁଡ଼ାଟା ତଳରୁ ସେଲଗି

ଉପରକୁ ବହେ ପରା !’

ଶୁଣୁରକୁ ଲଜ ଲାଗିଲା । ସେ ସତକଥା ମାନିନେଲା । ସେ ଜାଣିଲା ସି କେବାୟନ୍ ସେମ୍ବ ତ ପରିଶ୍ରମୀ, ସେମ୍ବ ବୁଦ୍ଧିଆ ।

ମାତ୍ର କେବାୟନ୍ ଅଳସୁଆ ଓ ଠକ ଶୁଣୁରକୁ ତା’ର ବେଗ୍ ଭଲପାଠ ପଡ଼େଇଲା । ସିଏ ହରିଣ ମାଉଁସରୁ ଫୁଟିଟିଏ ବି ଦେଲାନି । ସିଏ ଖାଇଲା ମାଉଁସ । ଶୁଣୁର ଆଗରେ କୁଡ଼େଇ ଦେଲା, ଗୁଡ଼ାଏ ହାଡ଼...କଣ୍ଟା ।

ଝିଅ ହେଲେ ମାରିବ...

ବହୁତ ବହୁତ ଦିନ ତଳର କଥା । ଇଣ୍ଡୋନେସିଆର ଇରିୟାନ
ପାଖରେ ଜଣେ ରଜା ରହୁଥିଲେ ।

ଥରେ ରଜାଙ୍କୁ ବହୁଦୂରକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ସେତେବେଳକୁ
ରାଣୀ ଗର୍ଭବତୀ ଥାଆନ୍ତି । ଯିବା ଆଗରୁ ସେ ତାଙ୍କ ଲୋକମାନଙ୍କୁ କହି-
ଯାଇଥିଲେ ରାଣୀଙ୍କର ସବୁ ଭଲମନ୍ଦ ବୁଝିବାପାଇଁ । ଆଉ କହିଥିଲେ,

‘ପୁଅ ଜାତ ହେଲେ ଯତନେ ପାଳିବ

ମୋହର ଆସିବା ଯାଏ,

ଝିଅ ଜାତ ହେଲେ ମାରି ପିଙ୍ଗିଦେବ,

ବୁଝିବନ ତା’ର ମୁହେଁ ।’

‘ରଜା ଏତକ କହିଲେ, ବାହାରିଗଲେ । ତାଙ୍କର ଲୋକେ
ରାଣୀଙ୍କ ସେବାଯତନ କଲେ । ଛ’ମାସ ବିତଗଲା । ରାଣୀଙ୍କର ଛୁଆଟିଏ
ହେଲା । ମାତ୍ର ଏ ନ ଥିଲା ପୁଅ । ଏ ଥିଲା ଗୋଟିଏ ଝିଅ । ଝିଅଟିର ନାଁ
ଦିଆଗଲା ବୁଣୀ । ଦେବ କନ୍ୟାରୂପ ପରି ରୂପ । ଟିକ ସବୁ ଓଠ ।
ମନ୍ଦାର ରଙ୍ଗପରି ନାଲି । କଳା କଳା ଆଖି । ଚମ୍ପା ପାଖୁଡ଼ାପରି ରଙ୍ଗ
ତା’ ଦିହର । ଏମ୍ବୁ ସୁନ୍ଦରୀ ଝିଅଟିଏ ଜନ୍ମିଲା କଥା ! ରାଣୀଙ୍କ ଜୀବନ
ଆକୁଳ ହୋଇ ଉଠିଲା । ହାଇରେ ଦଇବ ! ଏପ୍ରକାର ରତନକୁ
ନେଇ ମୁଁ କ’ଣ କରିବି ! ଏହା ପରା ଶିଶୁକୁ ମାରି ଦିଆଯିବ !
ନା...ନା, ସେ ତାଙ୍କ ଝିଅଟିକି ଏମ୍ବୁ ଭାବେ ମରବାକୁ ଦେବେନି । ତାକୁ
ସେ କୌଣସିମତେ ରକ୍ଷା କରିବେ । ରାଣୀଙ୍କ ଆଖିରୁ ଲୁହର ଆଷାଢ଼
ଶ୍ରାବଣ ଝରି ଯାଉଥାଏ; ଆଉ ସେ ମନେମନେ ତାଙ୍କର ଆଗଲ ଜୀବନ
ବିଷୟରେ ଭାବି ଚାଲିଥାଆନ୍ତି ।

ସେଇ ଜନ୍ମଦିନ ରାତିରେ...

ସମସ୍ତେ ଶୋଇ ଗଲେଣି ରାଜବାଟୀରେ । ଅନ୍ଧାର ଭେରି ଯାଇଛି
ବୁରିଆଡ଼ । ରାଣୀଙ୍କୁ ବଡ଼ ଅବଶ ଲାଗୁଛି । ହାତଗୋଡ଼ ଚଳୁନି । ବଳ

ପାଉନ କୁଆଡ଼େ ଯିବାକୁ । ମାମ ଡେରି ହେଲେ ଘେନାବୁଡ଼ିବ । ତାଙ୍କୁ
କିଛି ଗୋଟାଏ କରିବାକୁ ହେବ...ଆଉ କରିବାକୁ ହେବ ଖୁବ୍ ବେଗି ।
ଯୋଉ ଟିକିଆଟିକି ସିଏ ଜନମ ଦେଇଚନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ବଞ୍ଚାଇବାକୁ ହେବ ।
ଦୁନିଆଁ ବୁଡ଼ିଯାଉ, କିଛି ଯାଏଆସେନ । ଦୁନିଆଁ ତାକୁ ନିନ୍ଦାକରୁ,
ପରବାୟୁ ନାହିଁ । ଏଇଟି ତାଙ୍କର ପ୍ରଥମ ମନ୍ତ୍ରାନ୍ତ । ରଜାଙ୍କ ଲୋକେ
ତାକୁ ହାଣିଦେବେ, ଡାକି ଚପିଦେବେ, ସେ ମନ୍ତ୍ରବେ କେନ୍ଦ୍ର । ସେ ସେ
ମାଆ !

ଥରଥର ହିଡ଼ । ଥରଥର ଗୋଡ଼ । ଥରଥର ହାତ । କିନ୍ତୁ
ଆଖିରେ ଜଳିଲା ନିଆଁ । ସେ ନିଆଁଟା ଦାଉ ଦାଉ ଜଳୁଛି । ସେଇ
ନିଆଁରେ ଲୁଚିଛି ମାଆପଣ । ଥରକରି ଛୁଆଟିକି ଉଠାଇଲେ ସ୍ତ୍ରୀ ।
ପିଠିରେ ବାନ୍ଧିଲେ ଝୁଲୁଟାଏ । କିଛି ରେଶମ କପଡ଼ାରେ ଘୋଡ଼ାଇଲେ
ଝିଅକୁ । ତା'ପରେ ଥରକରି ସେ ଉଆସଇତରୁ ବାହାର ଆସିଲେ ।
ଜୀବନରେ ଉଆସଇଡ଼ା ବାହାର ଦୁନିଆଁ ବିଷୟରେ ସେ ଖୁବ୍ କମ୍
ଜାଣିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ନିଜ ଛୁଆଟିକି ବଞ୍ଚାଇବାଲାଗି ସେ ଆଜି ସବୁ
ଛୁଡ଼ିଲେ । ଉଆସର କେତେ ଅୟସ କୁଆଡ଼େ ଗଲା ! ବତାବତ ସେ
ବହୁତ ଦୂରକୁ ଚାଲିଗଲେ । ସାଥରେ କେବଳ ଆଆନ୍ତି ଦୁଇଟି ସହଚରୀ
ଆଉ ଗୋଟିଏ ବିଲେଇ ।

ଏ ଘରରେ ଫେରି ଆସିଲେ ରଜା । ଦେଖିଲେ ଉଆସରେ ନାହାନ୍ତି
ସ୍ତ୍ରୀ । ଲୋକଙ୍କଠୁଁ ବୁଝିଲେ, ଝିଅକୁ ଧରି ସ୍ତ୍ରୀ ପଳାଇ ଯାଇଛନ୍ତି ।
ଯଜେ ଯଜେ ସେ ଆଦେଶଦେଲେ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କି ଖୋଜିଆଣିବାକୁ ।

ରଜାଙ୍କ ଚାରି ଖେଦିଗଲେ ଦେଶସାରା । ସେମାନେ ବହୁ ନଈ,
ନାଳ ଡେଇଁଲେ । ଅନେକ ପାହାଡ଼ ପବ୍ତ ପାରିହେଲେ । ଅହାଡ଼ହାଡ଼
ଜଙ୍ଗଲରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ପାଇଲେ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କି ।

ସ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ,

‘ରଜାଙ୍କୁ କହିବ, ଆଦେଶ ରଜାର

ଝିଅକୁ ମାରିବାପାଇଁ

ବାପା ସିଏସିନା ନଠୁର ହୋଇଲେ

ମାଆ ମୁଁ ପାରିଲନାହିଁ ।

ତେଣୁ ମୁଁ ଯିବନାହିଁ ॥’

ଗୁରୁ ଫେରିଗଲେ ।

ରାଣୀ ସିନା ମନା କରିଦେଲେ ଯିବାକୁ, ତାଙ୍କ ମନ ବଢ଼େଇଲା ।
ରାଜାଙ୍କୁ ଅନେକ ଦିନରୁ ଦେଖିନାହାନ୍ତି । ସିଏତ ଏ ଝିଅର ବାବା !
ଝିଅକୁ ଟିକେ ଦେଖିବେନି !

ରାଣୀ ମନକୁମନ ସହଚରା ଦି'ଜଣଙ୍କୁ ଧରି ଫେରି ଆସିଲେ ।
ପିଠିରେ ଝୁଲି । ଝୁଲିରେ ରହିବି ଝିଅଟି ।

ସେ ରାଜାଙ୍କୁ ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରିଲେ । କହିଲେ,

‘ରାଜାଙ୍କୁ ଡର ମୁଁ ପଳାଇଥିଲି ହେ

ବର କହିବାରୁ ଫେରି ଆଇଲି

ତମର ଝିଅଏ ପହିଲି କୁଆ ହେ

ମୁହଁକୁ ତାହାର ଦେଖିବ ବୋଲି

ମୁଁ ଫେରି ଆଇଲି ।’

ରାଜା ଦେଖିଲେ ଟିକି ଝିଅଟିକି । ତାଙ୍କର ଆଖି ଖୋଷି ହୋଇ-
ଗଲା । ଏଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ଏ ଝିଅଟି ହେଇଛି ! ତାଙ୍କ ଅଜାଣତରେ ଗୋଟାଏ
ଦୁଃଖାକାଣ୍ଡି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବାହାରିଗଲା ! କି ଭୁଲ ହେଇଗଲା ! ଏଇ ଝିଅକୁ
ମାରିଦେବାକୁ ସେ କହିଥିଲେ ! ନା...ନା, ଏ ଝିଅ ରହିବ । ଏହାକୁ
କେହି ମାରି ପାରିବେ ନା ।

ରାଣୀ କହିଲେ, ‘ହଜୁର, ଆପଣ ରାଜା । ଆପଣଙ୍କ କଥାଟା ଦେଶପାଇଁ ଆଇନ୍ । ଆପଣ ଯାହା କହିଲେ, ତା’ର ଗୋଟିଏ ମୂଲ୍ୟ ଅଛି । ସେ କଥା ତଳେ ପଡ଼ିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ଯାହା କହିଥିଲେ, ତାହା ଅନ୍ୟଥା ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।’

‘ମାନେ ! କ’ଣ କହୁଛନ୍ତି ରାଣୀ ?’

‘ବୁଝିବୁ ମାରି ଦିଆଯିବ ।’

‘ଏକଥା କହିପାରୁଛ ?’

‘ରାଜାର ସମ୍ମାନ ପାଇଁ...’

‘ନା...ନା...ନା...’

‘ରାଜାର ଆଦେଶ ପାଣିର ଗାର ନୁହେଁ ରାଜା !’

ରାଣୀ କାଠର ସିନ୍ଦୂଜଟାଏ ଡିଆରି କରାଇଲେ । ତା’ ଭିତରେ ରଖିଲେ ବୁଝିଜେମାଙ୍କୁ । ରଖିଲେ କିଛି ଗାଦ୍ୟ । ଆଉ ଥିଲା ଗୋଟାଏ ବଲେଇ ।

ତା’ପରେ ସେମାନେ ଗଲେ ସମୁଦ୍ର ଭିତରକୁ । ଜାହାଜରେ ଥାଇ ସେ କହିଲେ ।

‘ବାପା ମାଆ ହୋଇଥିଲେ ସାଧାରଣ ଲୋକ,

ଭାସିବ ସିନ୍ଦୂଜ

ବାପା ମାଆ ହୋଇଥିଲେ ରାଣୀ ଆଉ ରାଜା

ସିନ୍ଦୂଜ ବୁଝିଯା !’

ସିନ୍ଦୂଜଟିକି ଜଳରେ ମେଲି ଦିଆଗଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସିନ୍ଦୂଜଟି ବୁଝିଗଲା । ରାଣୀ କରୁଣାସ୍ୱରରେ କାନ୍ଦିଉଠିଲେ । ତା’ପରେ ସେ ବାଲୁଗାରେ ସମୁଦ୍ର ଜଳରେ ।

ରାଜାଙ୍କ ମନ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ସେ ଠିକ୍‌କଲେ ଦେଶ ଛାଡ଼ିବୁଲିଯିବେ । ପ୍ରଥମ ଛୁଆଟିକି ହରାଇ ସେଠି ରହିବାକୁ ତାଙ୍କର ମନ ବଳୁନାହିଁ । ସେ ବୋଇତ ବାନ୍ଧିଲେ । ସାଙ୍ଗରେ କେତେକ ଲୋକ ଆଉ ରାଣୀଙ୍କ ଆଗରୁ ସହଚରୀ ଦୁଇଜଣ ।

ନାନାଆଡ଼ ବୁଲିବୁଲି ବୋଇତ ବୁଲିଥାଏ । ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ଜାଗାରେ ବୋଇତ ଚଳିଲା । ଗୋଟାଏ ଜାଗାରେ ଥିବା ହୋଇ ରହିଲା । ପାଲଗୁଡ଼ା ନଇଁଗଲା ।

ଅନେକ ଦିନଧରି ବୋଇତ ସେଇଠି ରହିଲା । ସବୁ ଲୋକଙ୍କୁ
ନନ୍ଦ ଆସିଲା । ଶୁଣାଇ ସେଇ ଦୁଇ ସହଚରୀ ଖାଲି ଚେଇଁ ଥାଆନ୍ତି ।
ସମୁଦ୍ରତଟ କାହାର କଥା ଶୁଣୁଚି ! ସେମାନେ ଡରି ଛୁନିଆ ହେଇଗଲେ ।
କିନ୍ତୁ ସେ ଶବ୍ଦଟି କହିଲା, ‘ତମ ରାଜାରାଣୀ ଝିଅ ମୁଁ

ଏଇଠାରେ ମୁଁ ସେ ରହିଅଛି

ଚନ୍ଦ୍ରି ପାରୁ ନାହିଁ କେଉଁପରି

ଜୀବନ କଥା ମୋ’ କହୁଅଛି ।’

ତା’ପରେ ସେମାନେ ସ୍ଥିର ହେଲେ । ସେମାନେ ଜାଣିପାରିଲେ
ବୁଝିଜେମା କହୁଛନ୍ତି । ବୁଝିଜେମା କହିଲେ ସେ ରହନ୍ତି ସମୁଦ୍ର
ତଳରେ । ସେ ତାଙ୍କ ମା’ଙ୍କ ସହଚରୀମାନଙ୍କୁ କହିଲେ, ମୁଁ ତମକୁ
ସାହାଯ୍ୟ କରିବି । ତମେ ମୋ’ କାମ କରିବ ନା !’

ସେମାନେ ରଜିହେଲେ ।

‘ବୁଝିଜେମା ସେମାନଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ ଦେଲେ । ଆଉ ଦେଲେ
ଗୋଟାଏ ବୋତଲ । ସେ ବୋତଲଟି ଖାନାରେ ଭରା । ଯେତେ ଖାଇଲେ
କେବେ ଯିବେନା । ଜେମା କହିଲେ, ‘ଏ ବୋତଲକୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇଯାଅ ।
ଯୋଉଠି ଦେଖିବ, ଜଣେ ଲୋକ ତା’ ଦୁଆର ମୁହଁରେ ବସିବ,
ବିକି ଦେବ ତାକୁ ।’

‘ଆଉ ଆମେ ଏଠୁ ଯିବୁ କେମିତି !

‘ଚନ୍ଦ୍ରା ନାହିଁ ତମେ କୁହ !

ଦକ୍ଷିଣ ବାଆ ଆସ

ଉତ୍ତର ବାଆ ଆସ

ଉପାଇ ନିଅ ବୋଇତଟିକି

ଦୂର ପରବାସ !”

ସେମାନେ ସେମିତି କଲେ । ବୋଇତ ମୁକୁଳିଗଲା । ବୋଇତ
ଭାସିଲା । ସେମାନେ ବହୁ ଦେଶ ଦେଖାନ୍ତର ଗଲେ । ଥରେ ଗୋଟିଏ
ବନ୍ଦରରେ ଓହ୍ଲାଇଲେ ଏ ଦିହେଁ । ଜେମାଙ୍କ କଥା ମନେ ଥାଏ ।
ବୋତଲଟି ନେଇ ଥାଆନ୍ତି ସାଥରେ ।

ଏଇଠି ଲୋକକଥାରେ ଗୋଟାଏ ଅଦ୍ଭୁତ ଗଳ୍ପ । ଏଠି ସମସ୍ତେ ହାରପାଖରେ ବସିଥିବା ସେମାନେ ଦେଖିପାରିଲେ । ବୋତଲଟି ବିକିବାରେ ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କର କିଛି ଅସୁବିଧା ହେଲାନି ।

ଯୋଉ ଲୋକଟି ବୋତଲ କଣିଲୁ, ସେ ଏମାନଙ୍କୁ କିଛି ଟଙ୍କା ପଇସା ଦେଲାନି । ସେ ଦେଲୁ ଗୋଟାଏ ସୁନାର ହାର । ହାରଧରି ଫେରି ଆସିଲେ ସେ ଦୁଇଜଣ ନାଗ ।

ଏଥର ଲୋଉଟାଣି ଯାହା । ବୋଇତ ଫେରିଗଲୁ । ଆସି ପହଞ୍ଚିଲୁ ପୁଣି ସେଇଠି । ବୋଇତ ତ ତଳେ । ବନ୍ଦ ରହିଲୁ ସେଠି ।

ବୁଝିଜେମା ପଚାରିଲେ, ‘ମୋ’ କାମ କରତ ?

‘କରୁ ମଣିମା !’

‘ଆଉ କିଛି ?’

‘ଏଇ ସୁନାହାର !’

‘ଦିଅ !’ ଗୋଟିଏ ଗୁପ୍ତା ମୁଣ୍ଡିର ହାତ ଲମ୍ବିଗଲା । ଏମାନଙ୍କ ହାତରୁ ନେଇଗଲା ସୁନାହାର ।

ତା’ପରେ ପବନ ବହିଲା । ବୋଇତ ଚାଲିଲା । ରଜାଙ୍କ ବୋଇତ ଫେରିଗଲା ତାଙ୍କ ମୂଲକକୁ ।

ଯୋଉ ଲୋକଟି ସେ ବୋତଲ କଣିଥିଲା, ସିଏ ସମୁଦ୍ରକୁ ଯାଇଥିଲା । ହାତରେ ବୋତଲ । ଉପରକୁ ଟେକିଲା ସେ ବୋତଲଟାକୁ । କହିଲା, ।

‘ନାଗ ଦୁଇଜଣ କହିଲେ ଯାହା

ହୋଇଥିବ ସଦା ସତ,

ସତ ହୋଇଥିବ ରଜାର ଆଦେଶ

ରଜାହିଁଥୁ ଗୁରୁ ସତ,

ଯୋଉଠି ଅଛି ସେ ରଜାହିଁଥୁ

ଶୁଣିଯା ସମୁଦ୍ର ଶୁଣିଯାଆ

ଶୁଣିଯା ସମୁଦ୍ର ଶୁଣିଯାଆ !’

ସେ ଏତକ କହିବା ପରେ ପରେ ସମୁଦ୍ର ଶୁଖିବା ଆରମ୍ଭ କଲା ।
ବେଶ୍ ଶୁଖି ଠୋ ଠୋ ଫୋଇଗଲା । ସେ ସମୁଦ୍ର ଭିତରକୁ ଚାଲିଲା ।
ବାଲି...ବାଲି...ବାଲି । ସେ ଲୋକଟି ଚାଲୁଛି ତ ଚାଲୁଛି ।

ଶେଷରେ ଗୋଟାଏ ସୁନ୍ଦର ଜାଗାରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେଠି ଥାଏ
ଗୋଟାଏ ରହନ୍ତ କୋଠା । ସେ କୋଠାର ସାମ୍ନା ପାଟକରେ ଠିଆ
ହୋଇ ରହିଥାଏ ଜଣେ ଅପୂର୍ବ ସୁନ୍ଦର କନ୍ୟା ।

ବୁଝିଜେନା ପଚାରିଲେ, ତମେ ମୋ' ବୋଉଲ ପାଇଲ
କେମିତି ?'

ସେ ଲୋକଟି ପଚାରିଲା, 'ତମେ ଏ ସୁନାମାଲ ପାଇଲ କେମିତି ?
ଏତ ମୋ' ସୁନାମାଲ !!'

ସେମାନେ ପରସ୍ପରକୁ ଚିହ୍ନିଲେ । ପରସ୍ପରକୁ ସୁଖ ପାଇଲେ ।
ତା'ପରେ ସେମାନଙ୍କ ବାହାଘର ହେଲା । ସେଇଠୁ ସେମାନେ ଗୋଟାଏ
ନୂଆ ରାଜ୍ୟ ସ୍ଥାପନ କଲେ । ଲୋକେ କହନ୍ତି ଇନ୍ଦ୍ରମାନ ପାଖରେ ଯୋଡ଼
ଦ୍ଵୀପଟିକ 'କେନ୍ଦୁ' କହନ୍ତି, ସେଇଟି କାଳେ ସେଇ ମୂଳକ । ବେଶ୍
ଶୁଣିରେ ସେମାନେ ଅନେକ ଦିନ ରହିଲେ । ସୁଖରେ ପାଳିଲେ
ଲୋକମାନଙ୍କୁ ।

ରାଗିଣୀ ରାଜଜେମା

ଲୁଉରେ ଜଣେ ରଜା ଥିଲେ । ବେଶ୍ ଅନେକଦିନ ତଳର ଏ କଥା । ଶୁଭ ଭଲ ରଜା । ମୁଲକଯାକର ଲୋକେ ତାକୁ ଭକ୍ତି କରୁଥିଲେ । ସେ ଥିଲେ ପ୍ରଜାଙ୍କର ମାଆବାପା ! ମାଆବାପା ପରି ଲୋକଙ୍କ ସୁଖ ଦୁଃଖ ବୁଝନ୍ତି । ଇଏତ ଏ ସଂସାରର ଶକ୍ତି । ଜଣେ ଜଣକର ଉପକାର କରୁ; ଆରଜଣଙ୍କ ତାକୁ ଅଲବିତ୍ ମାନବ, ଶ୍ରଦ୍ଧାକରିବ ।

ଏ ରଜାଙ୍କର ପୁଅ ନ ଥିଲେ । ଥିଲ କେବଳ ଝିଅଟିଏ । ତେଣୁ ବାପାଙ୍କ ଅନ୍ତେ ସେ ରାଜଜେମା ସିଂହାସନରେ ବସିବାକଥା ଏ ଝିଅଟି । ଲୋକେ ଝିଅଟିକି ବ ଶୁଭ ଭଲ ପାଉଥିଲେ । ମାତ୍ର ରଜାଝିଅଟି ଥିଲ ରାଗିଣୀ । କୁଆଟି ଦିନରୁ ତାକୁ ରୋଗ ଧରିଥିଲା । ବଡ଼ ବିରସ ଏ ରୋଗ । ଦିହ, ହାତ, ଗୋଡ଼, ମୁହଁ ସବୁ ଘା' । ପୂଜ ବାହାରୁଥିବ, ରକ୍ତ ବାହାରୁଥିବ, ସିଏ ଦେଖିବ ଡରିଯିବ ।

ବଡ଼ଲୋକକୁ ଉତ୍ତର ନାହିଁ କି ସରଗକୁ ନିଶୁଣି ନାହିଁ । ଏଇ ମାତରେ କିଛିକାଳ ଗଲା । ଏତେ ଭଲ ରଜା ! ତାଙ୍କର ପୁଣି ଏମିତି ନରାଗିଣୀ ଝିଅଟିଏ ! ଲୋକମାନେ ବହୁତ ଦୁଃଖ କରନ୍ତି । କେଉଁଠୁ ଏ ରୋଗ ଆସିଲା କେଜାଣି ! ଏଇଥିପାଇଁ ଦିନେ ରଜା ଆଉ ପ୍ରଜାଙ୍କ ଭିତରେ ଅମେଳ ହେବ ହୁଏତ ।

ରଜା ତ ପୁଅହେଇ ବସି ନ ଥିଲେ । ସେ ମୁଲକଯାକର ବଇଦ, କବିରାଜକୁ ଡକାଇଲେ ! ବହୁ ଔଷଧ ମଉଷଧି ହେଲା । କେତେ ତେରମୂଳ ବଟିକା ସେ କୁଆଟି ଖିଲିଲା । କେତେ ମଲମ, କେତେ ତଇଲ ଲଗାଇଲା । କାହିଁରେ ସେ ରୋଗ ଭଲ ହେଲାନି ! ବରଂ ଦିନକୁଦିନ ବଢ଼ିଲା ।

ଲୋକମାନେ ବହୁ ହାଇଡେ'ସି ହେଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ସବୁବେଳେ ସେଇ ଗୋଟିଏ କଥା ! ରଜାଝିଅ ଏମ୍ଭ ରୋଗରେ ପଡ଼ିଲେ

ଦେଶ କଅଣ ହେବ ! ତା'ଛଡ଼ା ସେ ରୋଗ ଯଦି ଜଳେଇ ଦି' ଜଣ,
ଦି' ଜଣରୁ ତନିଜଣ ହେଲା; ତେବେ ତ ମୁହଁଲ ! ସାରା ମୁଲକରେ ରୋଗ
ଘର କରିଯିବ ! ରଜାଝିଅ ପାଇଁକି ମୁଲକଧାକର ଲୋକେ ରୋଗ
ଘେରିବେ କଥା !

ଝିଅଟି ମରିଯାନ୍ତା କି, କଣ୍ଟା ଯାଆନ୍ତା । ଏକଥା ଲୋକେ ଦୁଃଖର
ସହିତ ଗ୍ରହନ୍ତି । କଣ୍ଟା ନୁହେଁ ଯେ, ନିଜେ ତରି ଯାଆନ୍ତା ! କେତେ କଷ୍ଟ
ନ ହେଉଛି ! ସମସ୍ତେ ଇନ୍ଦ୍ରି...ନ୍ଦ୍ରି...ଥ...ଥ...କରୁଛନ୍ତି ! ତା' ଦିହରୁ
କି ଆଇଁଷଣିଆ ଗନ୍ଧ ବାହାରୁଛି !

କିଏ କହେ, ତାକୁ ମାରିଦେଲେ ତ ହୁଅନ୍ତା ! ମାତ୍ର ରଜାଝିଅ
ସେ ! ତା' ଦିହରେ ରଜାର ରକ୍ତ ବହୁଛି ! ତାକୁ ମାରିବାକୁ ପୁରାଣ ଶାସ୍ତ୍ର
ମନାକରିଛି । ପୂର୍ବର ବଢ଼ିବଢ଼ିଆମାନେ ମନାକରିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ତାକୁ
ମାରିହେବନି । ଇଏ ବଢ଼ି ଗୋଲମାଲିଆ କଥା ! ସହି ହେବନି କି କହି
ହେବନି । ଜଣେ କିଏ କହିଲା ତାକୁ ଦେଶରୁ ବାହାର କରିଦେଲେ
ସବୁ ଝାମେଲେ ଯିବ ।

ଲୋକେ ଏମ୍ବୁ କଥାଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ । ଠିକ୍‌କଲେ ରଜାଙ୍କୁ
ଏକଥା କୁହାଯିବ । ହେଲେ, ରଜାଙ୍କ କାନକୁ ନବ କିଏ ! ବିଲେଇ
ବେକରେ କିଏ ବାନ୍ଧିବ ଘଣ୍ଟି !

ଏମ୍ବୁ ଗ୍ରାମରେ କିଛିଦିନ ଗଲା । ଶେଷକୁ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ କାନରେ
ଏ କଥା ପଡ଼ିଲା । ରଜାଙ୍କୁ କିଛି କିଛି ସୁରକ୍ଷା ପାଇଥିଲେ । ପ୍ରଜାଏ
ଏଇ ଝିଅଟି ପାଇଁ ଯେ ଖୁସି ନୁହଁନ୍ତି, ସେ କଥା ସେ ଜାଣିଥିଲେ ।

ଦିନେ ଲୋକଙ୍କ ପଟ ନେଇ ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ,

‘ମହାରାଜ, ଅନୁମତି ଦେଲେ, ଗୋଟାଏ କଥା କହନ୍ତି ।’

‘କୁହ ମନ୍ତ୍ରୀ । ତମ ପାଇଁ ଅନୁମତି କ’ଣ ଲୋଡ଼ା ?’

‘ନା ମହାରାଜ, କଥାଟା ଖୁବ୍ ଦୁଃଖଦାୟକ, ଆଉ ଜେମାଙ୍କ
ବିଷୟ ବୋଲି ସାହସ ପାଉନି !’

‘ନିର୍ଭୟରେ ତୁମେ କୁହ ମନ୍ତ୍ରୀ ।’

‘ଲୋକେ କହନ୍ତି...’

‘କ’ଣ କହନ୍ତି ?’

କହନ୍ତି ‘ଗୋଟିଏ ଅଣ୍ଟା ଓ ଶହେ ଅଣ୍ଟା ଭିତରୁ...’

‘ବୁଝିଲି ମନ୍ତ୍ରୀ...’ ରଜାଙ୍କ ଆଖିରେ ଗୋଟାଏ କଳାଗୁଲ ଉଠିଲା ।
ତାଙ୍କ ମୁହଁ ଅମଥ୍ୟ । ଗଳା ରୁଦ୍ଧ । ସେ ଛେପ ଡୋକ ଡୋକ କହିଲେ,
‘ଶହେ ଅଣ୍ଟା ମନ୍ତ୍ରୀ’

‘ମୁଁ ଜାଣେ ହଜୁର, ଆପଣଙ୍କ ମନରେ ବଡ଼ ଆନ୍ଧାତ ଆସିବ ।
ହେଲେ, ସବୁପ୍ରଜାଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ଆଗରେ ମୁଁ ଆଉ ସମ୍ଭାଳ ପାରିଲିନି ।
ସେମାନେ କହୁଥିଲେ ମୁଲକ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବେ । କିନ୍ତୁ ଯିବା ଆଗରୁ...’

‘ନା...ନା ମନ୍ତ୍ରୀ, ତା’ ହେଉପାରେନି । ଗୋଟିଏର ପାଇଁ ସାବ
ମୁଲକକୁ ମୁଁ ଛାଡ଼ି ପାରିବିନି । ଏ କଥା ତମେ ଲେକଙ୍କୁ କହିଦିଅ ।’

ରଜାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧ କଥା ରାଜଜୟାସ ଖେଦଗଲା । ସବୁର ମୁହଁରେ
ପ୍ରଶଂସା ! ଏମ୍ବେ ସିନା ରଜା ! ପ୍ରଜାଙ୍କ ହିତ ପାଇଁ ଯିଏ ସବୁ ଛାଡ଼ି ପାରିବ
ସିଏ ସିନା ରଜା ହେବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ । ଏମ୍ବେ ଜଣେ ରଜା ପାଇଥିବାରୁ
ମୁଲକଯାକର ଲୋକେ ନିଜକୁ ବଡ଼ ଭାଗ୍ୟବାନ୍ ମନେ କଲେ । ଆଉ
କେତେକ କହିଲେ, ଧନ୍ୟରେ ବାପାର ଶୁଭ । ଯିଏ ନିଜର ଝିଅକୁ ବଳ
ଦେଉଛି ଦଶ ଜଣକ ପାଇଁ; ଧନ୍ୟ ତା’ର ବିରୁଦ୍ଧ । ଧନ୍ୟ ତା’ର ବୁଦ୍ଧି ।

ଶୁଣି ଶୁଣି ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ବୋଇତ ସଜାହେଲା । ସେ
ବୋଇତରେ ରହିଲା ଚାଉଳ, ଡାଲି, ତେଲ ଆଦି ଅନେକ ଅନେକ ଜିନିଷ ।
ଅନ୍ତତଃ ଗୋଟାଏ ବରଷ ଚଳିବା ପାଇଁ ସବୁ ଜିନିଷ ତା’ଭିତରେ ରହିଲା ।

ଦିନ ଠିକ୍ ହେଲା । ଜେମାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ଯିବାକୁ ତାଙ୍କର ଧୀବର
ଆଗେଇ ଆସିଲା । ଆଉଁଶ କେତେ ଲୋକବାକ ବି ଇଚ୍ଛାକଲେ ସାଥରେ
ଯିବାକୁ । ସେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ସବୁପ୍ରକାରର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହେଲା । ଆଉ
ଓଁଲାମାଆ ନଦୀରେ ବୋଇତକୁ ମେଲି ଦିଆଗଲା । ଏଇପରି କେତୋଟି
ଲୋକଙ୍କୁ ବୁକୁରେ ପରି ଜେମାଙ୍କ ଜଳଯାତ୍ରା ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ରଜା
କାନ୍ଦି ଉଠିଲେ । କାନ୍ଦିଲେ ବି ରାଜଜୟ ଆଉ ଲୋକବାକ । ଜେମା
ସେମାନଙ୍କୁ ଖୁସିମନରେ ମେଲଣ ଦେଲେ । ବାବାଙ୍କୁ କହିଲେ,

ବାବା ହେ, ଏଇ ଶ୍ରେଣୀ ପାଇଁ

ସହିଲ ବହୁ ଦୁଃଖ,

ଯାଉଛି ଆଜି ଅଜଣା ଦେଶ
 ଯାଉଛି ମୋର ସୁଖ
 କପାଳ ମୋର ନୁହଁଇ ଭଲ
 ହେଉଛି କଲବଲ,
 ମୋହର ପାଇଁ ରାଜଜଗୋଟା
 ହୋଇଛି ହରବରା
 ଦେନବନାଇଁ ଦୋଷ ମୋହର
 ଯାଉଛି ମୁଁ ତ ଦୁରେ,
 ଜାଣେନି କେବେ ମରିବି ଅବା
 ଜାଇବି କେଉଁ ଠାରେ ।’

ଦିନପରେ ଦିନ ଗଡ଼ିଗଲା । ଘୁସିଗଲା ବୋଇତ । ତା’ଭିତରେ
 ରଜାଝିଅ ମନଟି ମାରି ଲୁଚିରହି ଆସାନ୍ତି । କେତେବେଳେ କେମିତି
 ଆସନ୍ତି ବାହାରକୁ ।

ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ଜାଗାରେ ବୋଇତ ଚଳିଲା । ମାଣ୍ଡି
 କେଉଁଟିମାନେ ବହୁତ ବଳ ଲଗାଇଲେ, ଖଟାଇଲେ ଅନେକ ବୁଦ୍ଧି
 ଆଉ କୌଶଳ । ସବୁ ପାଣି ଫାଟିଗଲା । ବୋଇତର କ’ଣ ହେଲା
 କେଜାଣି, ସେଠି ଆଗକୁ କି ପଛକୁ ଟିକେ ହେଲେ ଚଳିଲାନ୍ତି ।

ଲୋକେ ପଚାରିଲେ ରଜାଝିଅକୁ,
 ‘ଜେମା ଗୋ ଜେମା ବୋଇତଜମା
 ଯାଉନି ଏଇଠାରେ’
 ଜେମା କହିଲେ,
 ‘ଓହ୍ଲାଇ ଯାଅ ରହିବା ଅମେ
 ଏଇ ନଫର କୁଲେ !’

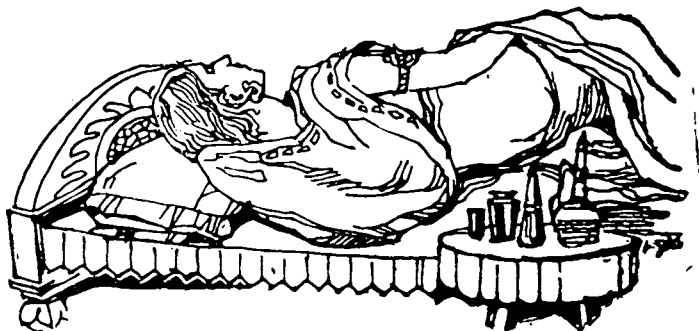
ସମସ୍ତେ ଓହ୍ଲାଇ ଗଲେ । ଉଡ଼ାରି ଆଣିଲେ ଜନଗୋଷ୍ଠ ।
 କେତୋଟି କୁଡ଼ିଆ ତିଆରି ହୋଇଗଲା । ରଜାଝିଅ ଆଉ ସାଙ୍ଗରେ
 ଆସିଥିବା ଲୋକମାନେ ସେ ସବୁ କୁଡ଼ିଆରେ ରହିଲେ ।

ବେଗି କିଛିଦିନ କଟିଗଲା । ମେଠି ଖୁବ୍ ସ୍ବପ୍ନ ନଈଲା । ଲୋକେ
ଜଙ୍ଗଲ ପଠାକଲେ । ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକମାନେ ଧାନ ବେଇଲେ । କୁଡ଼ିଆଗୁଡ଼ିକ
ଆଖପାଖ ଚାରିଆଡ଼ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ଧାନମେଦରେ ଭରିଗଲା ।

ରଜାହିଁଆ କିଛି କାମ କରନ୍ତିନି । କୁଡ଼ିଆ ଭିତରେ ସେ ବସିଥା'ନ୍ତି ।
ମାସ ସାଥରେ ଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ଭର କାହିଁ ! ସେମାନେ ଖୁବ୍ ଖଟନ୍ତି ।
ଧୀରେ ଧୀରେ ମେଠି ଗଢ଼ିଉଠିଲା ନୋଟିଏ ଗ୍ଲୋଷିଆ ବସ୍ତ୍ର । ଆଉ ସେଇ
ଜେମା ହେଲେ ସେମାନଙ୍କର ସବୁ ।

ଦିନେ ଜେମା ଚୁମ୍ବୁପ ଏକଜ ବସିଥାଆନ୍ତି । ପାଖ ଆଖରେ
କେହି ଲୋକବାକ ନାହାନ୍ତି । ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ବରଷ ମଇଁଷି ଦେଖା
ଦେଲା । ଦହଟା ଚା'ର ଧଳା ଧଳା ଚମଡ଼ପରେ ଧଳା ଲେମ୍ବୁ ।
ମଇଁଷିଟା ଜେମାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଆସିଲା । ତାକୁ ଦଉଡ଼ାଇବାକୁ ଜେମା
ହେ...ହେ ପାଟିକଲେ । ମଇଁଷିଟି ମାନିଲା । ମେ ଜେମାଙ୍କର ଖୁବ୍
ପାଖକୁ ଆସିଲା । ବରଷା ଡରରେ ଥିଲେ । ଶେଷରେ ଗୁନିଆଁ ହେଇ
ତଳେ ପଡ଼ିଗଲେ । ଆଉ ସେ ମଇଁଷିଟି ଜେମାଙ୍କୁ ଶୁଙ୍ଘିଲା । ଶୁଙ୍ଘୁ ଶୁଙ୍ଘୁ
ତାଙ୍କୁ ଚାଟିବାକୁ ଲାଗିଲା । ମୁଣ୍ଡ, ମୁହଁ, ଦହ, ହାତ ଗୋଡ଼, ଅଙ୍ଗୁଳି
ସବୁ ଚାଟିଲା ।

ତା' ପରେ କେତେବେଳେ ମେ କୁଆଡ଼େ ଗଲା, କେହି
ଜାଣନ୍ତିନି । ଜେମା ବେତାପାଇ ଉଠିଲାବେଳକୁ ଦେଖିଲେ, ସେ ମଇଁଷି
ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ଦହସାର ମଇଁଷି ଲଳରେ ଜଡ଼ସଜ । ମାସ ତାଙ୍କୁ ଖୁବ୍
ହାଲୁକା ଲାଗୁଛି । ଖୁବ୍ ଭଲ ଲାଗୁଛି ।

ଜେମା ନଦୀକ ଗଲେ । ଭଲକରି ଖୋଜିପାଇ ହୋଇ ଗାଧୋଇଲେ । ତାଙ୍କ ଘା'ସବୁ ସଫା ହେଇ ଯାଇଛି । ତାଙ୍କୁ ଚମକାରାଇବେ ସୁଖ ଲଗୁଛି ।

ସେ ଏକଥା ତାଙ୍କ ଲୋକମାନଙ୍କୁ କହିଲେ । ପହିଲେ ଜଣେ ଘି' ଜଣ ଏ କଥାଟାକୁ ଖରାପ କଥାବୋଲି ଭାବିଲେ । ହେଲେ, ବୟସ୍କଲୋକେ ଏହାକୁ ଶୁଭ ଲକ୍ଷଣ ବୋଲି ବିଚାର କଲେ ।

ତା' ପରଠୁ ନିତି ଆସେ ସେ ମଝିଷି ଜେମାଙ୍କୁ ତାଙ୍କୁ ତଳିପାଯାଏ ଚୁଟିଚୁଟି ସଫା କରିଦିଏ । ଆଉ ଦେଖ, ଜେମାଙ୍କର ଘା' ଶୁଖି ଶୁଖି ଗଲେ ସେ ବିବାକ୍ ଭଲ ହେଇ ଗଲେ । ତାଙ୍କର ଘା'ଘାଉଡ଼ ଚମଡ଼ାତଳୁ ନୂଆ ଚମ କାଟି ଲାଗିଲା । ସେ ଚମଡ଼ାର ରଙ୍ଗହେଲେ ତାତିଲ ସୁନା ପରି !

ଜେମା ଭଲ ହେଇଗଲା ପରେ ସେ ମଝିଷିଟିର ଦେଖାମିଳିଲାନ୍ତି । ଲୋକେ କହିଲେ, କୋଉ ଦେବତା ତାକୁ ପଠାଇ ଥିଲେ । ଜେମାଙ୍କୁ ଭଲ କରିବାକୁ ।

ଏଥର ଲୋକେ ବେଶ୍ ସୁଖରେ ରହିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଝାଲ ଲାଗି ସେ ମାଟିରେ ସୁନା ଫଳିଲା । ଲୋକେ ବଢ଼ିଆ ଘରଘାର କରି ଆରାମରେ ରହିଲେ । ଫଳେ ଜେମାଙ୍କ ଖାତିର୍ ବଢ଼ିଲା । ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଗୋଟିଏ ଛୋଟିଆ ମୁଲକ ସଫି ଗଢ଼ି ଉଠିଲା ।

ଏ ମୁଲକଟି ଥିଲା, ବୋନ ରାଜ୍ୟର ଗୋଟିଏ ଅଂଶ । ବୋନ ରାଜ୍ୟର ରାଜା ଜାଣନ୍ତିନି ଯେ, ଅଗନାଅଗନ ବଣ ଭିତରେ ଏମିତି ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ମୁଲକ ଗଢ଼ି ଉଠିଛି ।

ଥରେ ବୋନର ରଜାପୁଅ ପାରିଧିକ ଅସିଥିଲେ । ବର୍ଷା ବତାସି ମାଡ଼ି ଆସିଲା । ରଜାପୁଅ ତାଙ୍କ ଲୋକଙ୍କଠୁ ଅଲଗା ହେଇଗଲେ । ସାଙ୍ଗରେ ଅଳ୍ପକେତେକ ଦେହଲଗା ଲୋକ । ସେଇମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଯାଉ ଯାଉ ବାଟବଣା ହେଇଗଲେ । ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ଏଠି ।

ରାଜକୁମାରଙ୍କ ଲୋକ ଆସି ଜେମାଙ୍କୁ କହିଲା, ବୋନର ରାଜ 'କୁମାର ଅଳ୍ପମଣି ବାଟବଣା ହେଇ ଯାଇଛନ୍ତି । ପାଖରେ ଖାଇବାକୁ କିଛି ନାହିଁ । ଆପଣ ଟିକେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ କି ?'

ରାଜକୁମାରୀ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାଙ୍କର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଲଗାଇଦେଲେ । ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ନାନାପ୍ରକାର ଖାଇବା ଜନ୍ମିତ ହୋଇଗଲା । କୁମାର ଅରୁମଲ୍ଲ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଇଗଲେ । ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ଏ ପ୍ରକାର ସୁଆଦିଆ ରାଜକୁମାରୀ ଖାଇବା ଜନ୍ମିତ ! ସେ ପାଇବେ ବୋଲି ସ୍ୱପ୍ନରେ ବି ଭାବିପାରି ନ ଥିଲେ । ନାନାପ୍ରକାର ପ୍ରଶ୍ନ ତାଙ୍କ ମନରେ ଉଠି ମାରିଲା ।

ତା'ପରିଦିନ ସକାଳୁ କୁମାର ବିଦାୟ ନେବାର କଥା । ଜେମା କୁମାରଙ୍କ ଦେହଲଗା ରୁକରକୁ ଡାକିଲେ । କହିଲେ, 'ଦେଖ, ଏଇ ପୁଅଟି ତମ ରାଜକୁମାରଙ୍କୁ ଦବ । ଏଥିରେ ମୁଁ ଏ ରୁଞ୍ଜଳ ଅଛି । ଆମ ଏଇ ଅଞ୍ଚଳର ଧାନର ରୁଞ୍ଜଳ । ତମ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏମିତି ରୁଞ୍ଜଳ ହେଉଛି କି ନାହିଁ ମୁଁ ଜାଣେନି । ହେଲେ, ରାଜକୁମାରଙ୍କୁ ଉପହାରଦେବା ଲାଗି ମୋ'ପାଖେ ସେମ୍ବନ୍ଧ କିଛି ମଣି ମାଣିକ ନାହିଁ । ଆମେ ଜଙ୍ଗଲ, ପାହାଡ଼ୀ ଲୋକ । ଆମ ପାଖରେ ଯାହା ଅଛି; ତାହା ତାଙ୍କୁ ଉପହାର ଦେଇରୁ । ଫିଙ୍ଗି ଦେବନା !'

ରୁକରଟି ପୁଅଟିଙ୍କ ରୁଞ୍ଜଳ ନେଇ ରାଜକୁମାରଙ୍କୁ ଦେଲା । ଆଉ ଜେମା ଯାହା କହିଥିଲେ, କହିଲା ।

ରାଜକୁମାରଙ୍କ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ବହୁଗୁଣିତହେଲା । ଏ ଭାଷା ତ ଯାଧାରଣ ଲୋକର ନୁହେଁ । ଏମ୍ବନ୍ଧ ପୁଅଟି ବାନ୍ଧିବା ଯାଧାରଣ ନାହିଁ ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ! ଏ କ'ଣ ରଜା ଘରର !

କୁମାର ଅରୁମଲ୍ଲ ଆଉ ଡେରି କଲେନି । ସେ ଏ ଝିଅଟି ବିଷୟରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ । ସେ ସେ ପ୍ରକୃତରେ ଜଣେ ରାଜଜେମା ଏ କଥା ପ୍ରମାଣ ହେଇଗଲା ।

ଅରୁମଲ୍ଲ ଖବର ପଠାଇଲେ ଜେମାଙ୍କ ପାଖକୁ, ତାଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କଲେ । ଦେବାପ୍ରତିମା ପରି ରୂପ ! ଅରୁମଲ୍ଲ ମୋହିତ ହୋଇଗଲେ । ଜେମାଙ୍କ ସହିତ ତାଙ୍କର ବିବାହ ହେଲା । ଦୁଇ ରାଜ୍ୟ ଏକ ହେଲା । ଏବଂ ଏ ଅଞ୍ଚଳର ନାଁ ହେଉଛି ଓଡ଼ିଶା । ଓଡ଼ିଶାର ସଦର ମହକୁମା ହେଉଛି ଫେକେ । ଏବେ ସୁଦ୍ଧା ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ଲୋକେ ଧଳା ମଇଁଷିକ ପବିତ୍ର ବୋଲି ମାନନ୍ତି । ତା ମାଂସ ଖାଆନ୍ତିନି । ସେମାନେ କହନ୍ତି ଯିଏ ସେ ମଇଁଷିକ ମାରିବ କି ଖାଇବ ତା'କୁ ସେଇ ବିଷୟ ଭୋଗ ହେବ ।

ଲେବେ ଜଂଗରଂ

ବେଶ୍ ବହୁତ ବହୁତ ଦିନ ତଳେ ପ୍ରାଂବାନନରେ ଜଣେ ବକ୍ତୃଆ
ରଜା ଥିଲେ । ସେ ଖୁବ୍ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଥିଲେ ! ତାଙ୍କ ପ୍ରତାପରେ ସମସ୍ତେ
ଥରହର ହେଉଥିଲେ । ଏ ରଜାଙ୍କ ନାଁ ଥିଲା ବକ ରଜା ।

ବକରଜାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବହୁତ ରଜା ଲଢ଼ି ଥିଲେ । କେହି ତାଙ୍କୁ
ଜଣିପାରି ନ ଥିଲେ । ମାତ୍ର ତାଙ୍କୁ ଜଣିଲେ ରଜା ପେଙ୍ଗିଙ୍ଗ୍ । ଏଇ
ରଜାଙ୍କର ଜଣେ ବୀରପୁରୁଷ ଥିଲେ । ନାଁ ଥିଲା ବନ୍ଧସା । ବନ୍ଧସା
ବୀର ପରି ବୀର ଜଣେ । ସେ ଅନେକ ତପସ୍ୟା କରି ଗୋଟିଏ ତଲୁଆର
ପାଇଥିଲେ । ଏ ତଲୁଆର ନାଁ ଥିଲା ବାନ୍ଧୁ । କୁହୁକ ତଲୁଆର ।
ତା'ଆଗରେ ଶତ୍ରୁସେନା ଠିଆହୋଇ ପାରନ୍ତିନି । ଆଖିପିଛୁଳାକେ ହଜାର
ହଜାର ପାଇକକୁ ସମ୍ପା କରିଦିଅନ୍ତି ବନ୍ଧସା । ଲୋକମୁଖରେ ତାଙ୍କର
ନାଁ ହୋଇଥିଲା ବାନ୍ଧୁ ବନ୍ଧସା ।

ବକରଜା ହାରିଲେ...ହାରିଲେ ବାନ୍ଧୁ ବନ୍ଧସାଙ୍କ ଯୋଗୁଁ ।
ହାରିଲେ ନୁହେଁ...ହାରି ଶାଇଲେ । ପ୍ରାଂବାନନ ରଜ୍ୟ ପେଙ୍ଗିଙ୍ଗ୍
ଅଧୀନକୁ ଆସିଗଲା ।

ଏଣେ ପେଙ୍ଗିଙ୍ଗ୍ ବନ୍ଧସାଙ୍କ ଉପରେ ଖୁବ୍ ଖୁସି । ସେ ଯାହା
କହିଲେ, ତାହା ହେବ । ରଜା ତାଙ୍କ କଥାନ୍ତୁସାରେ ଚଳନ୍ତି । ବନ୍ଧସା
କହିଲେ, ସେ ପ୍ରାଂବାନନରେ ରହିବେ । ସେୟା ହେଲା ।

ବନ୍ଧସା ଏଠି ବେଶ୍ ଖୁସିରେ ଥାଆନ୍ତି । ବକରଜାଙ୍କ ନାତୁଣୀ
ଲେବେ ଜଂଗରଂ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦରୀ । ବନ୍ଧସା ଏ କଥା ଆଗରୁ ଶୁଣିଥିଲେ ।
ପ୍ରାଂବାନନରେ ରହିବାର ଏହା ଥିଲା କାରଣ ।

ବନ୍ଧସା ଲେବେ ଜଂଗରଂଙ୍କୁ ଥରେ ଦେଖିଥିଲେ । ତା'ପରେ
ତାଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ର ପାଇବେ, ସେଇ ଚିନ୍ତା ତାଙ୍କୁ ଘାରିଲା । କିନ୍ତୁ ଜଂଗରଂ ତ
ଦୂର ଆକାଶର ଫୁଲ । ତାଙ୍କୁ ହାତରେ ପାଇବା ଏତେ ସହଜ ନ ଥିଲା ।
ବକରଜାଙ୍କ ଲୋକମାନେ ତାଙ୍କୁ ଜଣି ରହିଥିଲେ ।

ବାଘୁଁ ବନ୍ଧୁଣ ସିଧା ସିଧା ରଜା ବକଳ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କି ଭେଟିଲେ ।
ରଜାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁପରେ ସେ ବୁଝୁଥିଲେ ରଜମହଲର କଥା । ସେ କହିଲେ,
‘ମୋ’ର ଗୋଟିଏ ପ୍ରସାଦ ଅଛି !’

‘କହନ୍ତୁ ବାର ବାଘୁଁ ବନ୍ଧୁଣ !’

‘ମୁଁ ରଜକୁମାରୀ ଲେବେ ଜଙ୍ଗଲ କଥା ଶୁଣିବି । ଆଉ
ଶୁଣିବି ଏ ଯାଏ ସେ ବାହାଢ଼େଇ ନାହାନ୍ତି !’

‘ସତ କଥା !’

‘ରଜକୁମାରୀଙ୍କି ବିବାହ ହେବାକୁ ମୋ’ର ଇଚ୍ଛା !’

‘କିନ୍ତୁ ବାର !’

‘ମୁଁ ବାର ଆପଣ ଜାଣନ୍ତି । ଧନ, ଦଉଳତର ଅଭାବ ନାହିଁ ।
ଆଉ...’

‘ହଉ, ଆଉ କିଛି କହନ୍ତୁନି । ଆମେ ଏ କଥା ଉପରେ ବିଚାର
କରିବୁ । ଆପଣଙ୍କୁ ଜଣାଇବୁ !’

ବାଘୁଁ ବନ୍ଧୁଣ ମେଲଣି ନେଲେ । ତାଙ୍କ ମନରେ ରଜକୁମାରୀଙ୍କ
କଥା ବେଶ୍ ଆସନ ଜମାଇ ନେଲା !

ମନ୍ତ୍ରୀ ଭେଟକଲେ ଲେବେ ଜଙ୍ଗଲକୁ । ଦର୍ଶକ ଭିତରେ ବିଭିନ୍ନ
ଦିଗରୁ କଥାଟିର ଆଲୋଚନା କରାଗଲା । ବାଘୁଁ ବନ୍ଧୁଣଙ୍କ ନାଁ ଶୁଣି-
ଆଡ଼େ ଜଣାଶୁଣା । ସେ ଯେପରି ସୁନ୍ଦର, ସେପରି ବାର । ଲୋକମାନେ
ତାଙ୍କୁ ଶୁଭ୍ ପ୍ରତ୍ୟାଶା କରନ୍ତି । କୌଣସି ରଜାପୁଅ ତାଙ୍କର ସମସର
ହେବେନା । କିନ୍ତୁ ସେ ଯେ ରଜା ବକଳୁ ମାରିବନ୍ତି । ସେ ବକରଜକୁଲର
ଜୀବନ ବଢ଼ଇ । ଜେମା ଦେଖିବନ୍ତି ଅନେକଥର ଏଇ ବାରଙ୍କୁ । ଲଢ଼େଇ
ହେଇ ନ ଥିଲେ ହୁଏତ ସେ ଶୁଣିବେ ବରଣମାଳା ଗଳାଇ ଦେଇଥା’ନ୍ତେ
ଏ ବାରଙ୍କ ଗଳାରେ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଜେଜେଙ୍କୁ ମାରିବନ୍ତି ବାଘୁଁ ବନ୍ଧୁଣ ।
ସେ ଯେ ହୁଅନ୍ତୁ ନା କିଆଁ ଲେବେ ଜଙ୍ଗଲ ତାଙ୍କୁ ବିବାହ କରି
ପାରିବେନା ।

‘ମାସ ରାଜକୁମାରୀ, ଏହାର ଫଳାଫଳ ଭାବିବୁ ତ !’ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦୃଢ଼ ଶୀତେଇ ଉଠିଆଏ...ଉଦ୍‌ବିଷ୍ଟ କଥା କଲୁନା କର । ବାନ୍ଧୁ ବନ୍ଧୁଗଣ ରାଗିଲେ ଆଉ ରକ୍ଷାରକ୍ଷଣ ନାହିଁ । ରାଜ ପରିବାରର ଯୋଉ କେତେଜଣ ବଢ଼ି ଯାଇଛନ୍ତି, ଏମାନଙ୍କର ଯୋଉ ଜାତିବନ୍ଧୁ ଅଛନ୍ତି; ସମସ୍ତେ ସଫା ହେଇଯିବେ ।

ରାଜକୁମାରୀ ଏକଥା ଜାଣନ୍ତି । ତାଙ୍କ ସୁନ୍ଦର ମୁହଁ ଉପରେ ଭୟର ଗୋଟାଏ ଛାଇ ଘସିଗଲା । ତା’ପରେ ସେ କହିଲେ, ‘ମନ୍ତ୍ରୀ, ମୁଁ ଜାଣେ ଆମେ ସବୁ ଶେଷ ହେଇଯିବା । ହେଲେ, ଜେଜେଙ୍କର ଶୂନାର ହାତ ମୁଁ ଧରିବି ନାହିଁ । ଯା’ ହେବାର ହେଉ !’

ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ, ‘ଏ କ’ଣ ଆପଣଙ୍କର ଶେଷକଥା !’

‘ହଁ ! ଶେଷକଥା ଏବଂ ଗୋଟିଏ କଥା ମଧ୍ୟ । ଏହାଛଡ଼ା ମୋ’ର ଆଉ କୌଣସି କଥା ନାହିଁ । ତେବେ, ଗୋଟାଏ ସର୍ତ୍ତ ରଖାଯାଇପାରେ !’

‘ସର୍ତ୍ତ !’

‘ହଁ ମନ୍ତ୍ରୀ, ଗୋଟାଏ ଅସମ୍ଭବ କଥା କରିବାକୁ କହିଲେ, ବନ୍ଧୁଗଣ କରି ପାରିବେନି, ଆଉ ମୋର ବିବାହ କଥା ଉଠିବନି ।’

‘ବେଶ୍ ସେମ୍ବେଲ ଗୋଟାଏ କିଛି କରାଯାଉ । ମୁଁ ଭାବୁଛି ରାତିକ ଭିତରେ ସେ ଆମପାଇଁ ହଜାରେ ମନ୍ଦର ତିଆରି କରିଦେବା କଥା କହିବା । ତା’ସହ ଦୁଇଟା ବଡ଼ କୁଅ ଖୋଳିବାର କଥା ବି ରହିବ ।’

‘ଠିକ୍ କହିଲେ ମନ୍ତ୍ରୀ ! ବାନ୍ଧୁ ବନ୍ଧୁଗଣ ରାତାରାତି ଏତକ କରି ପାରିବେନି ନିଶ୍ଚୟ । କେହି ତ କରିପାରିବେନି । ସିଏ କେମ୍ବେଲ ପାରିବେ !’ ରାଜକୁମାରୀ ମୁହଁରେ ଆନନ୍ଦ ଝଲିଯି ଉଠଲା ।

ମନ୍ତ୍ରୀ ଏକଥା କହିଲେ ବାନ୍ଧୁ ବନ୍ଧୁଗଣଙ୍କୁ । ମାସ ତାଙ୍କ ମନରେ ଟିକେହେଲେ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିଲାନି । ବରଂ ସେ ଖୁବ୍ ଖୁସିହେଲେ । ସେ ପଚାରିଲେ, ଏତିକି ତ ମନ୍ତ୍ରୀ ମହାଶୟ ! ନା’ ଏହାଠାରୁ ଆହୁରି କିଛି...?’ ଘଡ଼େ ଯେମିତି ଏ କାମ ତାଙ୍କ ପାଇଁ କିଛି ନୁହେଁ ।

ମନ୍ତ୍ରୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ବାହୁଁ ବନ୍ଧନ କ'ଣ କହୁଛନ୍ତି ! 'ସେ
ଆଉ ଥିବା କରୁନାହାନ୍ତି ତ ! କ'ଣ ଜାଣିଲେ ବାବା ! ସେ ଗଳାକୁ ନରମ
କରି କହିଲେ, 'ହଁ, ଏତିକି ।'

'ଲେବେ ଜଂଗରଂ ରାଜହେଲେ ! ମୁଁ ଏତିକି କରିଦେଲେ ସେ
ବିବାହ କରିବେ ତ ମୋତେ ! ତାଙ୍କ ପାଇଁ ମୁଁ ଅନେକ କିଛି କରି-
ପାରେ ।' ବାହୁଁ ବନ୍ଧନଙ୍କ ଗଳାରେ ଆଶାର କୁହାଟ ଟାଣ ହେଇ
ଯାଉଥିଲା ! ମନ୍ତ୍ରୀ ଆହୁରି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ! ଭାବିଲେ, ତା'ହେଲେ
ଜେମା ଜଂଗରଂ ଯାହା ଭାବୁଛନ୍ତି, ତା' ହେଇ ପାରିବନି ! ବନ୍ଧନ ଏ
ଅସମ୍ଭବ କାମକୁ ସମ୍ଭବ କରି ଦେବେ ! ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଜେମାଙ୍କୁ
ବାହାହେବେ ।

ବନ୍ଧନଙ୍କୁ ଖବର ଦେଇ ସେ ଦଉଡ଼ିଲେ ଲେବେ ଜଂଗରଂ
ପାଖକୁ । ତାଙ୍କୁ ଜଣାଇଲେ ମନର ସନ୍ଦେହ ।

ଜେମାଙ୍କ ମନରେ ମନ୍ଦେହ ଆସିଲା । ଏ ବନ୍ଧନ କ'ଣ ଦେବତା
ଏମ୍ଭ ଅଭାବ, ଅସମ୍ଭବ ପକ୍ଷକୁ ଦେଖି ବି ଭରି ଯାଉନାହାନ୍ତି । ସେ
ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ କହିଲେ, 'ଆପଣ ନଜର ରଖନ୍ତୁ । ଲୋକ ଜଗାଇ ଆଣି
ଦିଅନ୍ତୁ ।'

ସେଇ ଅନୁସାରେ ଲୋକେ ଜଗିରହିଲେ । ଲୋକ ଆସି ଜେମାଙ୍କୁ
କହିଲେ,

'ଶୁଣା ଶୁଣା ଜେମାମଣି,
ଅଗଣିତ ଭୂତ ସାରାଜନୀ
କାମକରୁଛନ୍ତି ଜାଣି ।
କେଡ଼େ ବେଗେ ହୁଏ କାମ,
ନିଅନ୍ତି କେହି ଟିକେ ବସ୍ତ୍ରାମ
ପୁରୁଷିବ ତାଙ୍କ ପଣ !'

ରଜାଝିଅ ଜାଣିଲେ, ବାନ୍ଧୁ ବନ୍ଧୁଶଙ୍କ ପାଇଁ ଭୂତପ୍ରେତ-ମାନେ କାମ କରୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ବାବା ଜଣେ ବଡ଼ ଗୁଣିଆ । ସେମାନଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ ସେ ଏ ଅସମ୍ଭବ କାମକୁ କରି ପକାଉଛନ୍ତି । ଦେଖୁଦେଖୁ ବିରାଟ କୁଅ ଦୁଇଟା ଖୋଳା ହୋଇଗଲାଣି । ନଅ ଶହ ନବେଟି ମନ୍ଦର ତିଆରି ସରିଲାଣି । ଆଉ ଦଶଗୋଟି ମନ୍ଦର ସରିଲେ ତାଙ୍କର ପଣ ପୂରଣ ହେବ । ରାତି ପାଞ୍ଚଟି । ଆହୁର ରାତି ଅଛି । ପାହାନ୍ତାପହର ହେଇଛି ।

ଲୋରେ ଜଙ୍ଗଲ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଡ଼ିଗଲେ । ସେ ତାଙ୍କର ସବୁ ଚୁକରାଝିଙ୍କ ନିଦରୁ ଉଠାଇଦେଲେ । କହିଲେ, ‘ବେଗିଆଅ...ତେଜିରେ ଧାନ କୁଟ । ଧାନ ସହିତ ବଉଳ ସୁଗନ୍ଧ ଜନସ ମିଶାଇ କୁଟ ।’

ସେମାନେ ସେମ୍ବେ କଲେ । ସମସ୍ତେ ଭାବିଲେ, ରାତି ଶେଷ ହେଇଗଲା । ବାସନାର ଜନତରୁଣିକ କୁଟିବାରୁ ସେ ମହକ ଚୁରିଆଡ଼କୁ ପ୍ରସରିଗଲା । ଭୂତପ୍ରେତମାନେ ଏ ସୁଗନ୍ଧ ପାଇ ପଳାଇଗଲେ । ସେମାନେ

ସୁଗନ୍ଧ ସହି ପାରନ୍ତିନି । ନଅଗନ୍ଧ ଅନେଗତଟି ମଝର ସରିବ । ଆଉ
ଗୋଟିଏ ବାକ ଅଛି । କାମ ସରିବ । ସମସ୍ତେ ଚାଲିଗଲେଣି ।

ବାହୁଁ ବନ୍ଧୁଣ ବ ଉଠି ପଡ଼ିଲେ । ସେ ଆସି ଦେଖିଲେ ଏସବୁ ।
ତାଙ୍କମନରେ ଶୁବ୍ ଶୁଭ ଆସିଲା । ସେ ଲେବେ ଜଙ୍ଗରଙ୍କ ଚାଲି
ବୁଝିପାରୁ ଅଭିଶାପ ଦେଲେ । ସେ କହିଲେ, ‘ବୁଝି ବୁଝି ନ ଦେବା
ଯାଏ ପ୍ରାଂବାନନ୍ଦର ଝିଅମାନେ ବାହା ହେଇ ପାରିବେନି । ଲେବେ
ଜଙ୍ଗରଂ ପଥର ହୋଇପିବେ !’ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଏ ମୁଝୁଟି ପ୍ରାଂବାନନ୍ଦରେ
ଅଛି ।

ଇନ୍ଦ୍ରକୀଳର ତପୀ

ଗୁରୁପାଖରେ ଇନ୍ଦ୍ରକୀଳ ପବିତ୍ର ମେଲାଇ ଦେଇଛି ତା'ର ମାଲରୂପ । ଘନ ଜଙ୍ଗଲ । ଲତାଗୁଳ୍ମ ମଧ୍ୟରେ ବଡ଼ ବିରାଟ ରୂପ ଇନ୍ଦ୍ରକୀଳର । ସେତିକି ଭୟଙ୍କର ସେତିକି ସୁନ୍ଦର ।

ଇନ୍ଦ୍ରକୀଳର ଗୋଟାଏ ଅଜ୍ଞାତ ଗୁହାରେ ତପସ୍ୟା ସାଧୁଚନ୍ଦ୍ର ଜଣେ ଅଳ୍ପ ବୟସର ଯୁବକ । ଖୁବ୍ ତେଜସ୍ବୀ । ଲମ୍ବ ଲମ୍ବ ବାହୁ ଜାନ୍ତୁଯାଏ ପାଏ । ସେ ଜଣେ ରାଜକୁମାର ।

ତାଙ୍କ ନାଁ ଅର୍ଜୁନ...ରାଜକୁମାର ଅର୍ଜୁନ । ଅର୍ଜୁନ ତପସ୍ୟା କରୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କୁ ଦେଖୁଛନ୍ତି...ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ଦେବତାମାନେ । ଇନ୍ଦ୍ରକୀଳ ଦେବସ୍ଥାନ । ଏଇଠି ରହନ୍ତି ଦେବତାମାନେ । ସେମାନେ ଅର୍ଜୁନଙ୍କୁ ସୁଖ ପାଆନ୍ତି । ଅର୍ଜୁନ ମାନବ । ବୀରପୁରୁଷ । ହୁଏତ ସେ ଦେବତାମାନଙ୍କ କାମରେ ଆସିପାରନ୍ତି ।

ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ହଇରାଣ କରୁଛି ଗୋଟାଏ ଅସୁର । ନାଁ ତା'ର ନବାତ କବଚ । ଏଇ ଅସୁରକୁ ମାରବା ପାଇଁ ସେମାନେ ଜଣେ ବୀରପୁରୁଷ ଖୋଜୁଛନ୍ତି । ଅର୍ଜୁନ ସେଇ ବୀର କି !

ଦେବତାମାନେ ଅର୍ଜୁନଙ୍କୁ ପରଖି ଦେଖିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି । ସେମାନେ ସାତଜଣ ଅପସରାଙ୍କୁ ପଠାଇଲେ । ସେମାନଙ୍କର ରୂପରେ ଅକ୍ଷର ଦୂର ହେଇଯାଉଛି । ସୁପ୍ରଭା ହେଉଛନ୍ତି ଏଇ ଅପସରାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସବୁଠୁ ଅଧିକ ସୁନ୍ଦର ।

ସାତଜଣ ଅପସରା ଆସିଲେ ଅର୍ଜୁନଙ୍କ ପାଖକୁ ! ଯୋଉ ଗୁହାରେ ସେ ତପସ୍ୟା କରୁଛନ୍ତି, ସେଇଠୁ ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ଅଛି ଗୋଟିଏ

ପଦ୍ମପୋଷଣ । ଆଉ ତା'ର କୁଆଆଖିପରି ନିର୍ମଳ ଜଳରେ ଆକାଶ
ଫୁଟିବଣେ । ଫୁଟିବଣେ ଇନ୍ଦ୍ରକାଳର ରୂପ, ଗଞ୍ଜଲତା, ଫୁଲ, ଫଳ ।

ଅପସରାମାନେ ସେଇ ପୋଷଣ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ତା'କୁଳରେ
ବସିଲେ ସାତ ଅପସର । ପାଦ ତଳକୁକରି ସେମାନେ ପାଣିରେ ନିଜନିଜର
ମୁହଁକୁ ଦେଖୁଥିଲେ ବେଳେବେଳେ ଅଙ୍ଗୁଳରେ ଛୁଇଁଦେଉଥିଲେ
ପାଣିକି । ପାଣି ଚହଲି ଯାଉଥିଲା । ହଜାରହଜାର ଟିକି ଲହରୀରେ
ଅପସରଙ୍କ ମୁହଁ ହଜାର ହଜାର ହେଇ ଦିଶୁଥିଲା ।

ସାତ ଅପସର ହସୁଥିଲେ, ଗପୁଥିଲେ ଆଉ ମନଶୁଣିରେ
ଗୀତଗାଉଥିଲେ । ଅଳ୍ପଦୂରରେ ଥାଇ ଗୁହାଁରେ ତପସ୍ୟା କରୁଥିଲେ
ଅର୍ଜୁନ । ସିଏ ଏମାନଙ୍କୁ ଦେଖୁଥିଲେ । ଏମାନଙ୍କ କଥା ଶୁଣୁଥିଲେ ।
ଶୁଣୁଥିଲେ ଏମାନଙ୍କ ଗୀତ । ଆମୋଦିତ ହେଉଥିଲେ ଅର୍ଜୁନ ।

ଅପସରାମାନେ ଗୁହାକୁ ଆସିଲେ । ସେଇପାଟରେ ସେମାନେ
ନାଚିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧୁରଗୀତରେ ଗଞ୍ଜଲତାରେ ଫୁଲ ଫୁଟିଲା ।
ସେମାନଙ୍କ ନାଚରେ ପଦ୍ମ ବକଶିଲା । ଅନେକ ଦିନ ଯାଏ ସେମାନେ
ଗୁହାର ପାଖରେ ଏମିତି ନାଚ, ଗୀତ, ଖେଳ କୌତୁକ କଲେ ।
ଇଚ୍ଛାଥାଏ, ଅର୍ଜୁନଙ୍କ ତପସ୍ୟା ଭାଙ୍ଗିବା ।

ଅର୍ଜୁନ ଯୋଉଁ ଅଟଳକୁ ସେଇ ଅଟଳ । ଅପସରାମାନଙ୍କ ଗୀତ
ନାଚ, ତାଙ୍କ ମନରେ ଅନନ୍ଦ ଆଣିଛି । ହେଲେ, ତାଙ୍କ ତପସ୍ୟା
ଲଗିରହିଛି । କେବଳ ସୁପ୍ରଭାତ ପ୍ରତି ଟିକି ଢଳିଛି ମନ । ତେବେ ବି
ତପ ଭାଙ୍ଗିଯାଇନା ।

ଅପସରାମାନେ ଫେରିଗଲେ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପାଖକୁ । ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବତା-
ମାନଙ୍କ ରାଜା । ତାଙ୍କୁ ଜଣାଇଲେ, 'ଦେବରାଜ, ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ସବୁ
ଚେଷ୍ଟା ଫସରଫାଟିଗଲା । ଅର୍ଜୁନ ସେମିତି ତପସ୍ୟା ଚାଲୁ ରଖିଛନ୍ତି ।'

ଇନ୍ଦ୍ର ଭାବିଲେ ସିଏ ନିଜେ ପରୀକ୍ଷା କରିବେ । ସେ ବୁଢ଼ା
ବ୍ରାହ୍ମଣ ବେଶ ଧରିଲେ । ଚାଲିଲେ ଅର୍ଜୁନଙ୍କ ଗୁହା ପାଖକୁ । ଗୁହା
ମୁହଁରେ ଥାଇ ସିଏ ବେଦ ଗାଇଲେ ।

ସେ କହିଲେ, ‘ମୁଁ ଜାଣେ ତମେ ରାଜକୁମାର । ତପସ୍ୟା କରୁଛ
ଯେ, ପାଖରେ ଏ ଧନୁ, ଶର, ତଳୁଆର ରଖିବ କିଆଁ ? ତା’ହେଲେ,
ତପର ତପସ୍ୟା ସେ ପୂରଣ ହେବନି ।’

ଅର୍ଜୁନ କହିଲେ, ‘ବ୍ରାହ୍ମଣ, ମୁଁ କ୍ଷତ୍ରିୟ । ଆମେ ଲଢ଼େଇ କରୁ
ଲଢ଼ିବା ଆମ ରକ୍ତର ଗୁଣ । ମୁଁ ତପସ୍ୟା କରୁଛି ଅଧିକ ବଳୁଆ
ହେବାକୁ; ହେବାକୁ ଅଧିକ ବୀର ।’

ତପସ୍ୟା ତମର ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଉ’ ବ୍ରାହ୍ମଣ କହିଲେ ! ସେ
ବିଦାୟ ନେଲେ । ଇନ୍ଦ୍ର ଜାଣିଲେ ଅର୍ଜୁନ ସ୍ବର୍ଗ ଚାହାନ୍ତିନି; ଅର୍ଜୁନ ଧନ
ରହୁ ଲେଉଟୁନି । ଅର୍ଜୁନ ଅକାଂକ୍ଷା କରନ୍ତିନି ମୋକ୍ଷ ! ସେ ବୀର ।
ତେଣୁ ମେ ଗୁହାନ୍ତି ଅଧିକ ବୀର ହେବାକୁ । ସେ ଖୁସି ହେଲେ । ତା’
ହେଲେ, ଏମିତି ବୀର ଦ୍ବାରା ନିବାଚକବଚ ମରିପାରିବେ ।

ସେ ଫେରିଗଲେ ସ୍ବର୍ଗକୁ । ପଠାଇଲେ ବାତକୁ । ସେ
ବାତରୁରୁ । ବାତ ଆସିଲେ ଗୁହାପାଖକୁ । ସେ ଶବର ରୂପ
ନେଇଛନ୍ତି ।

ନିବାଚକବଚର ଅନେକ ଚର । ଗୋଟାଏ ଚର ଅର୍ଜୁନଙ୍କୁ
ଦେଖିପାରିଲା । ସେ ଯଯାତ୍ୟକଳ ଅର୍ଜୁନଙ୍କୁ । କାହିଁକି ଏ ରାଜକୁମାର
ଏଠି ତପକରୁଛି ! ଏହାକୁ ମାରିବାକୁ ହେବ । ଅସୁରଚର ବାର୍ହା
ହେଇ ଗୁହା ସେପାଖେ ଗର୍ଜନ କଲା । ଆଉ ଏଡ଼େ ଏଡ଼େ ଦାନ୍ତରେ
ମାଟି ତାଡ଼ିଲା ।

ଅର୍ଜୁନ ବିଶ୍ରାମ ନେଇଥିଲେ । ବାର୍ହା ହେଖାଲ ଛୁଡ଼ୁଛି । ସେ
ଧନୁଶର ନେଇ ବାହାରି ଆସିଲେ । ବାର୍ହା ତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଧାଇଁ
ଆସିଲା । ତାଙ୍କୁ ଚଢ଼ାଉକଲା ।

ଅର୍ଜୁନ ଧନୁରେ ଶର ଯୋଡ଼ିଦେଲେ । ବିଜୁଳିପରି ସେ ଶର
ଭେଦିଲା । ବାର୍ହା ଗର୍ଜନ ତୋଳି ଢଳିପଡ଼ିଲା ।

ଅର୍ଜୁନ ଧାଇଁଗଲେ ସେ ପଶୁଟାଉ ପାଖକୁ । ଆଉ ଠିକ୍ ସେଇ
ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଆଉ ଜଣେ ଶବର ସେଠି ଉପସ୍ଥିତ ।

‘ମୁଁ ମାରିବି ଜନ୍ମଟାକୁ !’ ଅର୍ଜୁନ କହିଲେ ।

‘ନା...ନା...ନା ! ମୁଁ ମାରିବି !’ ଶବର କହିଲା ।

‘ଦେଖି ତୁମ ଶର !’

ଦେଖିବା ଚାଲ !!’

ଦିହେଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ଦୁଇଟି ଶର ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ
ବାଜିବ !

ତା’ହେଲେ, ତା’ ଶରରେ ମରିବି ଏ ବାବୁହା !

ଅର୍ଜୁନ କହିଲେ, ‘ସାମାନ୍ୟ ଶବର ହେଇ, ମୋ’ ସଙ୍ଗେ
କଳି କରୁଚ !’

‘ମଣିଷ ସାମାନ୍ୟ ନୁହେଁ...ରାଜକୁମାର । ତା’କାମ ତାକୁ ବଡ଼
ସାନ କରାଏ । ପରୀକ୍ଷା କରନା !’

‘ପରୀକ୍ଷା ! ମାନେ ?’

‘ଏଇ ଅସ୍ତ୍ର ପରୀକ୍ଷା !’

‘ବେଶ୍ ! ଧରିଲି ଧନୁ ! ତଥାବି ହୁଅ ।’

ଅର୍ଜୁନ ଶହଶହ ଶର ପଠାଇଲେ । ଶବର ପ୍ରତିଶର କଲ ।
ଅର୍ଜୁନଙ୍କର କୌଣସି ଶର କାମ କଲନି । ସେ ଗୁଣି ଉଠିଲେ । ଧନୁ
ଫିଙ୍ଗି ଦେଲେ ଆଉ ମାଲୟୁଜ କରିବାକୁ ଦଉଡ଼ିଗଲେ ।

ଆରେ, ସେ ଯେ ଶବରକୁ ଧରିପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ଶବର କ'ଣ
ଅଶକ୍ତ ! ସେ କ'ଣ ହୁଇ !

ଅର୍ଜୁନ ବୁଝିପାରିଲେ । ଶବର ସାମାନ୍ୟ ଲୋକ ନୁହେଁ । ସେ
ନିଶ୍ଚୟ ଜଣେ ଦେବତା !

ଅର୍ଜୁନ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କଲେ, କହିଲେ,

‘ନ ଜାଣି କିଞ୍ଚିତ ଅପରାଧ ପ୍ରଭୁ’

କ୍ଷମାକର, କ୍ଷମାକର;

ଚରଣରେ ତବ ପ୍ରଣାମ ଅରପେ

ଦେନାକର, ଦେନାକର !!’

ଅର୍ଜୁନଙ୍କ ଆଗରେ ବାତ ଦେବ ଦେଖାଦେଲେ । ସେ କହିଲେ
‘ଚିନ୍ତାକରନି ଅର୍ଜୁନ । ମୁଁ ଆସିଥିଲି ତମକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ । ମୁଁ
ପବନ ଦେବତା । ଆସ ଯିବା ସ୍ୱର୍ଗକୁ । ଇନ୍ଦ୍ର ତମକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି ।
ତମେ ଦେବତାମାନଙ୍କ ଗୋଟାଏ କାମ କରିବ ।’

‘ଯଥା ଆଜ୍ଞା ପ୍ରଭୁ !’ ଅର୍ଜୁନ ବାତଦେବଙ୍କ ଅଦେଶ ମାନିଲେ ।

ଦିହେଁ ଗଲେ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ।

ଇନ୍ଦ୍ର ଅର୍ଜୁନଙ୍କୁ ସ୍ୱାଗତ ଜଣାଇଲେ ।

ଇନ୍ଦ୍ର କହିଲେ, ‘ତମେ ନିବାତକବଚ କଥା ଜାଣ । ଦେବତା-
ମାନଙ୍କ ଏଇ ନିଷ୍ଠୁର ଶତ୍ରୁକୁ ନିପାତ କରିବାକୁ ହେବ । ଆଉ ଏ କାମ
ତମେଇ କରିବ !’

‘ଆଜ୍ଞା !’

‘ଆଉ ତମ ସହିତ ରହିବ ସୁପ୍ରଭା !’

ଅର୍ଜୁନ ବେଶ୍ ଖୁସି ହେଲେ । ସୁପ୍ରଭାଙ୍କୁ ନେଇ ସେ ଦେବ-
ସାନରେ ଉଡ଼ିଗଲେ ନିବାତ କବଚର ରାଜ୍ୟକୁ । ଅଧୁର ରାଜା ସେ ।

ତା' ସ୍ବଜ୍ୟାଟାରେ ଅନେକ ଭଙ୍ଗା ଦେଉଳ । ମନ୍ଦିରଗୁଡ଼ାକ ଛାଙ୍ଗି ଦେଇଥାଏ ନିବାତକବଚ । ଅବଶ୍ୟ ଗୋଟାଏ ଚମକାର ଉଆସରେ ରହୁଥାଏ । ବଡ଼ ବିଳାସ, ବଡ଼ ଅସୁସରେ ଥାଏ । ତା' ପାଦସେବା କରୁଥାଆନ୍ତି ଅନେକ ସ୍ବର୍ଗ ଅପସର । ତା' କାମ କରିବାକୁ ସିଏ ସ୍ବର୍ଗକୁ ଏଇମାନଙ୍କୁ ଟାଣି ଆଣିଥାଏ ତା' ସଜମହଲକୁ ।

ଅର୍ଜୁନ ଓ ସୁପ୍ରସା ଗୋଟାଏ କୌଶଳ କଲେ । ଅର୍ଜୁନ ଲୁଚି ରହିଲେ । ସୁପ୍ରସା ଏକା ଗଲେ ନିବାତକବଚ ପାଖକୁ । ନିବାତକବଚ ସୁପ୍ରସାଙ୍କ ରୂପ ଦେଖି ଚମକିଗଲା । ସେ କହିଲା,

‘ତମେ ମୋତେ ବିବାହ କରିବ ?’

‘କରିପାରେ କିନ୍ତୁ ଗୋଟେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟରେ !’

‘କି ସର୍ତ୍ତ ?’

‘ତୁମେ ଜାଣ ମୁଁ ସ୍ବର୍ଗର ଅପସର । ମୁଁ ଅମର । କାଳେ ତୁମେ ମରିଯିବ...!’

‘ହା...ହା...ହା... ! ମୋତେ ମାରିବ କିଏ ! ମୁଁ ଅମରବର ପାଇବି !’

‘ମିଛ !’

‘ହା...ହା...ହା...!! ମିଛ କୁହେଁ...ସତ ! ମୋତେ କେବଳ ମାରିପାରିବ ମଣିଷ ! ମାତ୍ର ଏମିତି ବାର କିଏ ଅଛି ମଣିଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ! ତା'ଛଡ଼ା ମୋ' ଜୀବନ ରହିବି ମୋ' ଜିଭରେ । କୋଉ ବାର ମୋ' ଜିଭ ଉପରେ ଆହମଣ କରିପାରିବ ?’

‘ତୋ' କାଳ ପୂରିଲା...ଅସୁର ରାଜା !’ ସେ ଦିଗରୁ ହୁଙ୍କାର କଲେ ଅର୍ଜୁନ । ସେ ଲୁଚିବା ଜାଗାରୁ ବାହାରି ଆସିଲେ । ଯୁଦ୍ଧକୁ ଡାକିଲା ଦେଲେ ।

ଉଭୟଙ୍କ ଭିତରେ ଯୁଦ୍ଧ ଚାଲିଲା ! ସେ ଗୋଟେ ନାହିଁ ନ ଥିବା ଯୁଦ୍ଧ । ଅନେକ ଅସୁର କଟାକଟି ଚାଲିଲା । ଶରର ପ୍ରତିଶର ହେଉଥାଏ ।

ନିବାତକବଚର ଅସୁମାର ଅସୁର ସେନା । ସେମାନେ ଆସିଲେ । ରେ ରେ
କାର ପାଟିକରି ସୁଇଭୁଇଁକି ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲେ । ଅଜୁନଙ୍କ ପଛରେ
ରହିଲେ ଦେବତା ତ ସେମାନଙ୍କ ସୈନ୍ୟ ।

ଅଜୁନ ଓ ନିବାତକବଚ ଦିହେଁ ଲଢ଼ୁଆଆନ୍ତି । ନିବାତ
ଗୋଟାଏ ଚନ୍ଦ୍ରଧର ଅଜୁନକୁ ଆତ୍ମମଣି କଲେ । ଅଜୁନ ହାରିବାର
ଛଳନା କରି ପଡ଼ିଗଲେ । ନିବାତର ଆନନ୍ଦ ଆଉ ଦେଖେ କିଏ ! ସେ
ଖୁବ୍ ପାଟିରେ ହସି ଉଠିଲା । ଖୋଲିଗଲା ନିବାତର ପାଟି । ବିକଟ
ଦାନ୍ତଭିତରୁ ଦେଖାଗଲା ତା'ର ଜିଭ ।

ଏଇଥିଲା ସୁଯୋଗ । ବଡ଼ ଧନୁର୍ଧର ବୀର ଅଜୁନ । ସେ ଆଖିର
ପିଛୁଳାକରେ ଶରମାରିଲେ । ନିବାତର ଜିଭ କାଟିପକାଇଲା ଶର ।
ଗଛକାଟିଲୁପରି କରୁଡ଼ି ହେଇ ପଡ଼ିଲା ଅସୁରରାଜ ।

ଦେବତାମାନେ ଫୁଲ ବରଷିଲେ । ଆନନ୍ଦ କଲେ । ଅଜୁନଙ୍କୁ
ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କହିଲେ । ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ କଥା ଅନୁସାରେ ସେ ବିବାହ କଲେ
ସୁନ୍ଦରୀ ସୁପ୍ରଭାଙ୍କୁ । ସ୍ୱର୍ଗରେ ରହିଲେ ସାତମାସ । ତା'ପରେ ସେ
ଫେରିଲେ ପୃଥିବୀକ । ଏଠି ଅନେକକାଳ ସେ ମହାବୀର ଭାବେ ରହିଲେ,
ଯଶ ପାଇଲେ ।

ଠିକ୍ କଥା

ରାସ୍ତା କଡ଼ରେ ଗୋଟିଏ ଝଙ୍କା ଆମ୍ବଗଛ । ଡାଳପତ୍ର ମେଲେଇ
ଅନେକ ଦିନରୁ ସେ ସେଇଠି ଥାଏ । ଏଡ଼େ ମୋଟ ଗଣ୍ଡି । ବଡ଼ ବଡ଼
ଡାଳ । ଗହଳ ଛୁଇଁ । ଛୁଇଁର ଅନେକ ବାଟେଇ ବଶ୍ରାମ ନିଅନ୍ତି, ଥକା
ମାରନ୍ତି । ତା'ପରେ ଗଲ୍ଲବେଳେ ଗଛକୁ ପ୍ରଶଂସାକରି ଭୁଲିଯାଆନ୍ତି ।

ସେ ଗଛରେ ଘୁଣି ଅନେକ ମିଠା ଫଳ । ଫଳଗୁଡ଼ିକ ଝୁଲୁଥାଆନ୍ତି
ପବନରେ । ପାଚିଲେ ତଳେ ପଡ଼ନ୍ତି । ଲୋକେ ଖାଆନ୍ତି ।

ସେମିତି ଥରେ...

ଫଳଖାଇ ବାଟୋଇଟିଏ ପ୍ରଶଂସାକରି ଭୁଲିଗଲା !

ଆଉ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମାଟିତଳୁ ଗୋଟାଏ ଆବାଜ ଆସିଲା ।
'ହାୟ୍ ହାୟ୍ !! କେତେକଷ୍ଟ ମୋତେ ସହିବାକୁ ହେଉଛି । କେତେ
ବୋହଁ ମୁଁ ବୋହିଛି ! ଏଇଟା ମୋର ଗଣ୍ଡି, ତା' ଉପରେ ଏତେ ଡାଳ,
ଡାଳର ଶାଖା, ପତ୍ର; ଶଗଡ଼ ଶଗଡ଼ ଫଳ ସବୁର ଓଜନ ସମ୍ଭାଳିବ
ମୁଁ । ବହୁତ ଇଚ୍ଛା ହୁଏ ଟିକେ ଉପରକୁ ଯିବି । ଉପରେ ମୁକ୍ତ ପବନ
ଖାଇବି, ଘୁନା ଘୁରୁଘର କିରଣ ପାଇବି; ଦେଖିବି ରଙ୍ଗଭରା ଦୁନିଆଁ ।
ହେଲେ, ମୋ' କପାଳ ଏମିତି ଖରାପ ଯେ ସେ ସବୁ ମୋ' ପାଇଁ ସାତ
ସପନ ! ମୁଁ ଖାଲି ଏଇ ମାଟିତଳେ ବନ୍ଦୀହେଇ ରହିବି । ଛୋଟଥିଲା
ବେଳେ ତ ଆତ୍ମର ଦୁଃଖ । ଲୋକେ କେତେଥର ମୋତେ ଉପାଡ଼ି
ନିଅନ୍ତି । ଏଠି ଲଗାନ୍ତି, ସେଠି ଲଗାନ୍ତି । ଏତେ କଷ୍ଟ କିଏ ସହିବ ହେ ।
କେବଳ ଭଗବାନ ଜାଣନ୍ତି, ମୋ' ଦୁଃଖର କଥା । ଏ ଗଣ୍ଡିଟା ଏ ଡାଳ,
ପତ୍ର ସହିଏ ମୋ' ଉପରେ ଭରସା ରହିଛନ୍ତି । ବଡ଼ ମଜାରେ
ସେମାନେ ଅଛନ୍ତି ଏକା ।'

ଗଣ୍ଡି ଶୁଣିଲା ଏକଥା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କହିଲା, ‘ବୁଝ କରନ୍ତେ ! ବହୁତ ବଡ଼ବଡ଼ କଥା କହୁତ । ଭାବୁତ ମୁଁ ସୁଖରେ ଅଛି ! ମୋ’ ଦୁଃଖ ମୁଁ କେତେ ବାହୁନିବ ! କହିଲେ କି କିଏ ଜାଣିବ ! ମନ ଯୋଡ଼ିଗଲେ ଜାଣିବ କିଏ । ମୋ’ ଉପରେ ଅବନ୍ତି...ଏତେ ଏତେ ଡାଳ, ଅସଂଖ୍ୟ ପଥ ! ସେମାନଙ୍କ ଭାର ସହି ସହି ମୁଁ କୁଜା ହେଇଗଲଣି । ଦୃଷ୍ଟି ବେଳେ ବେଳେ ମୋତେ ମୋଡ଼ିମାଡ଼ ଦିଏ । ଗୋଟା ଦେହ ମୋ’ର କଟକଟ କରେ । ସବୁବେଳେ ମୋ’ର ଡାକୁ ଡର । କେତେବେଳେ ସେ ଆସି ମୋତେ ଶାନ୍ତିଦେବ ଦିଏ ଜାଣେ ।’

ଆଉ ଗୋଟେ କଥା । ଲୋକେ ଏଇବାଟେ କାଠନେଇ ଯାଆନ୍ତି । ମୋ’ର ଉପରେ ଡେରି ରଖନ୍ତି ବୋଝ ବୋଝ କାଠ, କାଠର ବିଡ଼ା । ମୋ’ ଦହ ଖଣ୍ଡିଆ ଖାବରା ହୋଇଯାଏ । କାଠରୁଆମାନେ, ଗାୟାଳ-ପିଲ୍ଲଏ ଟାଙ୍ଗିଆ ଗୁଚ ପକାନ୍ତି କେତେଥର, ତା’ର ହସାବ ରଖିତ ତ ଭାଇ ! ଓଃ ! ସିଏ ଯୋଉ କଷ୍ଟ ! ରକତ ବାହାର ଯାଉଥିବ, ତମଡ଼ା ଝଡ଼ିଯାଉଥିବ; ଜୀଅନ୍ତା ତମକୁ ଥର ଥର କରି କାଟୁଥିବେ ! ଏଇ ଯୋଉ ପଥଗୁଡ଼ାକ ଅଛନ୍ତି, ଏଗୁଡ଼ାକୁ ପରା ମୁଁ ବୋହି ରଖିତ । ଏମାନେ କୋଉକାମର କହିଲ ! ପବନରେ ଦିନରାତି ଖାଲି ନାଚୁଛନ୍ତି ତ ନାଚୁଛନ୍ତି ।’

ଗଛଗଣ୍ଡିର ଏକଥା ଶୁଣିଲେ ପଥମାନେ । ସେମାନେ ପବନ ଲହରରେ ଫଡ଼ଫଡ଼ କରି ଉଠିଲେ । ସେମାନେ କହିଲେ, ‘ଆମେ ତମ ଦି’ ଜଟଙ୍କ କଥାବାଣୀ ଶୁଣିଲୁଣି !’

‘କ’ଣ ହେଲା ! ତମେଗୁଡ଼ା ତ ନିକମା ନାରୁଆ ପିଲଗୁଡ଼ାକ...’ ଗଣ୍ଡି ପାଟିକଲା !

‘ସେମିତି କୁହନି ଭାଇ ! ଏତେ ସ୍ୱାର୍ଥପର ହୁଅନି । ପରର ଉପକାର ଭୁଲନି । ମିଛଟା ଭଲ ନୁହେଁ । ପରନିନ୍ଦା ମଙ୍ଗଳପ୍ରଦ ନୁହେଁ । ତମେ କାହୁଁ ଜାଣିବ, ତମପାଇଁ...ଆମେ ତମପାଇଁ କେତେ ଦୁଃଖ ସହ । ଏଇ ଖରାଦିନ କଥା ଧରୁନ ।

ନଆଁ ଗାଳିଦିଏ ନଆଁର ରବି
ପୋଡ଼ିଜଳ ଆମେ ମରୁ,
ଖରାବ ଧାସରେ ସିଝି ସିଝି ଆମେ
ଶୁଣି ଶୁଣି ତଳେ ଝରୁ !

ତୁମେ ଆଗମରେ ଆଅ ! ଖରାବ ତାଜ ତମେ ପାଅକ ! ତମର-
ପାଇଁ ଆମର ଏତେ କଷ୍ଟ, ବୁଝିଲ ! ଆଉ ଧାରଣାବଣ ହେଲେ ! ଓହୋ,
ଯୋଉ ବରକୋଳିଆ ଟୋପା ! ଠୋ ଠୋ ପିଟି ହେଉଥିବ । ଜୀବନ
ଛାଡ଼ି ଯାଉଥିବ । ତମକୁ ଦେଖ ରହିଥାଉ ଆମେ । ନ ହେଲେ ତମ
ଜୀବନ ତ ଅକଣ ନା କଅଣ ହେଇଯାଆନ୍ତା ! ଆମେ ପାଣିକ ସମ୍ଭାଳୁ ।
ତମ ଦି'ଜଣକୁ ସମ୍ଭାଳୁ । ତା' ନ ହେଲେ ପାଣିରେ ତମେ ତଳପଡ଼ନ୍ତୁ ।
ଉପୁଡ଼ିଯାଆନ୍ତୁ !

‘ଆମ ସୁଖ କଥା କହିଲ ! ହଇହା, କେତେ ଆମର ଜୀବନ !
ଖରା, ବରଷା କାକର ଖାଇ ଆମେ ପରା ଆଜି ଆସି କାଲି ଯାଉ ।
ଶୁଣି ତଳେ ପଡ଼ିଲୁ ତ ଶେଷ ! ସେଇଠି ପୁଣି ଆମକୁ ଏକାଠି କରନ୍ତି ।
ଆମେ ଖୁସି ହେଉ । ଏ ଖୁସିଟା ବେଶୀ ବେଳ ରହେନ । ଲୋକେ ଏକାଠି
କରନ୍ତି ଟିକେ ନଆଁ ଲଗାଇବା ପାଇଁ । ତା’ପରେ...! ତା’ପରେ ଆମେ
ମାଉଁଶ ! ଅବଶ୍ୟ ଏ ଫଳଗୁଡ଼ିକ କଥା ନଆରା ! ସେମାନେ ଖାଲି
ତୋଳିଖେଳରେ ମାଡ଼ିଆଆନ୍ତି । କଅଣ ନା,

ବାଇସ୍ତାର କି ଯାଏ !

ବାଅକଲେ ବସା ଦୋହଲୁଥାଏ !!’

ତହିଁରେ ପୁଣି ଲୋକେ ସେମାନଙ୍କୁ କେତେ ଆଦର କରନ୍ତି !!

ଫଳମାନେ ଏକଥାରେ ବଡ଼ ଦୁଃଖିତ ହେଲେ । ସେମାନେ
କହିଲେ,

‘ଭାଇଭଉଣୀଏ” କହୁତ କିଏ ହେ,

କୁହନାହିଁ ଆଉ ବେଶୀ,

କଥା ମିଛଗୁଡ଼ା ଶୁଣି କାଳେ କିଏ

ମନେ ମନେ ଦେବେ ହସି !’

‘କ’ଣ ସେ କହୁଛନ୍ତି...ଆମେ ବୁଝିପାରୁନୁ ! କହୋ, ଆମେ ସୁଖରେ ଅଛୁ ! ଆମର ପୁଣି ସୁଖ କୋଉଠୁ ଆସିଲା ! ଜନମତ ମରିବା ଯାଏ ଅମେ ପର ଦୁଃଖରେ ଭାଷି ହେଇ ହେଇ ମରୁ !’

‘କଷିରୁ ଆମର ଡର । ଏଇ କିଏ ମାରିଲାରେ । ପିଲାକୁ ଦେଖିଥିବ । କେତେ ଟେକା, ପଥର, ବାଡ଼ି ସେମାନେ ନ ଫୋପାଡ଼ନ୍ତି । ସେସବୁ ମାଡ଼ି କିଏ ସହେ ! ପାରିଲା ପରେ କ’ଣ ହୁଏ, ଦେଖ ! ଲୋକେ ଆମକୁ କାଟିବେ, ନ ହେଲେ ଚୋରି ଚୋରି ଖାଇବେ । ସେତିକିବେଳେ କେମନ୍ତ ସୁଖ କହିଲ !’

‘ଆଉ ସବୁବେଳେ ଆମେ ଚାହୁଁ ସୁନ୍ଦର ହେବୁ, ମିଠା ହେବୁ । ନ ହେଲେ, ସେମାନେ ଆମର ଟାକୁଆକୁ ଲଗେଇବେନି ହେ । ଆମ୍ଭିଲା ଅମ୍ଭକୁ କିଏ ଖାଏ ! ଆମ ଖଟାହେଲେ, ଗଛ କଟା ହେବ । ତା’ପରେ ନିଆଁରେ ଜାଳ ହେବ । ଆଉ ଆମକୁ ନିନ୍ଦୁତ କଅଣ ମ !’

ଆଉ ! ଆଉ ସେ ଫୁଟାଣି !’ ତେର ଚକ୍ର କହିଲା ! ‘ଏତେ ବଡ଼େଇ କଥା ମ । ମୁଁ ନ ଥିଲେ ଏ ଗଣ୍ଡି, ପକ୍ଷ, ଫଳ କିଏ ରହନ୍ତା ! ତମପାଇଁ ମୁଁ ମାଟିପାତ୍ର ବୁଲୁଛି । କେତେକୁଆଡ଼େ ଯାଇ ଖାଇବା ରସ ପାଣି ଆଣୁଛି । ତମକୁ ଦଉଛି । ସେସବୁ ନେଇ ତମେ ଖାଇ, ବଢ଼ୁଛ । ଆଉ ବଡ଼େଇ କରୁଛ । ମୁଁ ପରା ଟିକେ ହେଲା କଲେ ତମର ସଭିକର ଭେଲା ବୁଡ଼ିବ । ଗଛ ଝାଡ଼ିଲିଯିବ । ଫଳ ହେବନି । ଆଉ ଫୁଟାଣି କରୁଛ କ’ଣ । ମୋ’ କଥା କେହି ଭାବୁନ ।’

ଠିକ୍ ଏତିକିବେଳେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଗମ୍ଭୀର କଥା ଶୁଣାଗଲା । ସେ କହିଲେ, ‘ମୁଁ ମାଟି...ମାଟି କହୁଛି । ତମ ସବୁର ମୂଳ ପର ମୁଁ । ତମ ସଭିକ ପର ସମ୍ଭାଳ ରଖିଛି ମୁଁ ତ କାହିଁ ଦୁଃଖ କରୁନି । ଆରେ ବାବୁ, ଯିଏ ସହେ ଯିଏ ବଡ଼ । ତା’ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟପାଇଁ ଯିଏ କିଛି କରିପାରିବନି, ତା ଜୀବନ ଥିକ୍ ! ତେର, ଗଣ୍ଡି, ପକ୍ଷ, ଫଳ ଏସବୁର

ମୂଲ୍ୟ ଅଛି । କେହି ସାନ ନୁହନ୍ତି କି କେହି ବଡ଼ ନୁହନ୍ତି । ସମସ୍ତେ ଗୋଟି
ଗୋଟି କାମପାଇଁ ଉଆନ୍ତର । ଯାହାଦ୍ୱାରା ଯାହା ହେଉପାରିବ, ସିଏ
ଶୁଣିରେ ସେ କାମ କରିନେବା ଉଚିତ ।

ଗୁରୁଆଡ଼ୁ ଶୁଭିଲ, ‘ଠିକ୍ କଥା ମାଟି ଠିକ୍ କଥା
ମିଛରେ ମିଛରେ ଝଗଡ଼ା ଆମର
ମିଛରେ ଅମର ଶିରବଥା ।
ମାଟିଠାରୁ କିଏ ବଡ଼ ନାହିଁ,
ମାଟିରୁ ସବୁର ଜନମ ହୁଅଇ
ମାଟିରେ ମିଶଇ ସବୁ ଯାଇ ॥’
ମାଟି ପଚାରିଲା, ‘ଅଉ କଲି କରିବ ନାହିଁ ?’
ସଉଏ କହିଉଠିଲେ, ‘ନାହିଁ...ନାହିଁ ...ନାହିଁ !!!’

ପିତା ଫଳ

ମଧ୍ୟ ଜବହୀପର କଥା ।

ସେଠି ଜଣେ ରାଜା ଥାଆନ୍ତି । ବଡ଼ ନିଷ୍ଠୁର । ଛୁଟି ତାଙ୍କର ପଥରଠୁ ଟାଣ । ସେଠି ଦୟା, ମାୟା, ଶମା କିଛି ନାହିଁ । ସିଏ ଜଣେ ଅଜବ ମଣିଷ । ସେତେବେଳେ ଯାହା ଇଚ୍ଛା, ତାହା କରାବେ । ସବୁ ମନମୁଖୀ । ତାଙ୍କ ପ୍ରତାପରେ ପରଜା ପାଟକ ଛୁନିଆଁ ! ସେମାନେ ହାତ୍ତ ହାତ୍ତ ରଡ଼ି କରୁଥାଆନ୍ତି । ସମସ୍ତେ ଭାବୁଥାନ୍ତି କେମିତି ଏ ରାଜା ଯାଆନ୍ତେ ...କେମିତି ଏ ଶତମ ହେଇଯାଆନ୍ତେ...!

ଦଟଣା ଏମିତି ଥିଲା ସମୟରେ...

ଥରେ ତାଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରକୁ ଜଣେ ଜ୍ୟୋତିଷୀ ଆସିଲେ । ସେ ଜଣେ ଯୋଗୀ । ଆଗତ ଭବିଷ୍ୟ କଥା ଜାଣି ପାରୁଥିଲେ । ଲୋକେ ତାଙ୍କୁ ଖୁବ୍ ଭକ୍ତି କରୁଥିଲେ । ରାଜା ପରୁରୁଥିଲେ,

‘କହନ୍ତୁ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ, ମୋ’ର ଜୀବନ ସଫର୍ପରେ...କହନ୍ତୁ କ’ଣ ଘଟିବ...!’

ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଟିକେ ରହିଲେ । ସେ କିଛି କହିଲେନି । ହୁଏତ କହିବେ ନ କହିବେ, ଏଇ ଚିନ୍ତା କରୁଥିଲେ ।

ରାଜା ଅଧୀର ହେଲେ । ସେ ପାଟିକର ଉଠିଲେ, ‘ଜାଣନ୍ତୁ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ...ମୁଁ ପ୍ରଭୁ ମୃଦଙ୍ଗ ! ମୋର ଏ ନାଁ ଶୁଣିଲେ ଗର୍ଭିଣୀ ଗାଈ ବାଟ ଛୁଡ଼ିଦିଏ ! ତା’ କଥାକୁ ଅବମାନନା କଲେ ଫଳ ଦୁଃଖମୟ ହେବ ।’

‘ଆପଣଙ୍କେ ଭାଗ୍ୟର ଦୁଃଖମୟ ଭବିଷ୍ୟତ କଥା ଚିନ୍ତାକରି ମୁଁ ଚନ୍ଦ୍ରିତ ହୋଇପଡ଼ିବି...ରାଜା ।’

‘କ’ଣ କହିଲେ ! ମୋ’...ଠିକ୍ କରି କହନ୍ତୁ ।’

‘ଠିକ୍ କରି କହନ୍ତୁ । ...ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରଥମ ପୁଅ...’

‘କ’ଣ ହେବ ପ୍ରଥମ ପୁଅ...?’

‘ପିତୃହନ୍ତା !’

‘ମାନେ ! ମୋତେ ମାରବ ! ମୋ’ ପୁଅ ମାରବ ମୋତେ !
ହସାଉଛ ଯୋଗୀ...ହସାଉଛ !’

‘ନା...ରାଜା ! ଏହାଲ ଆପଣଙ୍କ ଭାଗ୍ୟରେ ଘଟିବ !’

‘ପ୍ରଭୁ ମୃଦଙ୍ଗ ଏହାର ଯଥେଷ୍ଟ ଆଗରୁ ସବୁ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରି-
ପାରିବ ! ...ଆରେ କିଏ ଅଛି ?’ ରଜା ଗର୍ଜି ଉଠିଲେ ।

ରୁଣ ପାଞ୍ଚଜଣ ବଢ଼ି ଯାଇ ପାଇକ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲେ ।

‘ଏ ପାଗଳା ବାବାଜୀଟାକୁ ମାରଦିଅରେ ! ଏ ଗୋଟେ ମିଛୁଆ ।
ଏଇଟା ଗୋଟେ ଗ୍ରହଠକ !’

କେହି ଏ କାମ କଲେନା ।

ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ନିଜେ ଚାଲିଗଲେ ।

ରଜା ଜୋରରେ ହସୁଥିଲେ...ହା...ହା...ହା !!

ଏଇ ରଜା ପ୍ରଭୁ ମୃଦଙ୍ଗ । ବଡ଼ ପ୍ରଚଣ୍ଡ । ବଡ଼ ନିର୍ଦ୍ଦୟ !

ସେଇ ରାତିରେ...ଏ କଥାଟା ଥରକୁଥର ତାଙ୍କ କାନରେ
ବାଜିଲା । ରଜା ଠିକ୍ କଲେ, ଦେଖାଯାଉ ମୋ’ର ପ୍ରଥମ ସନ୍ତାନ କ’ଣ
ହେଉଛି ।

କିଛି ମାସ ପରେ...

ତାଙ୍କ ଉଆସ ପବନକୁ ଲହରାଇ ଦେଇ ଗୋଟିଏ ଶିଶୁର କାନ୍ଦ
ଶୁଣିଲା ! ସେ ଥିଲା ରଜା ପ୍ରଭୁ ମୃଦଙ୍ଗଙ୍କର ପହଲ ସନ୍ତାନ । ସିଏ
ଗୋଟିଏ ପୁଅ ।

ରାଜାଙ୍କ ଗୁଡ଼ରେ ଗୋଟାଏ ଅଜଣା ଭୟ ଖେଳିଗଲା । ସେ ପୁଅକୁ ଦେଖିବାକୁ ଚାଲେ । କାଳେ ଲୋକେ ମିଛରେ କହୁଥିବେ । ଝିଅଟାଏ ହେଉଥିବ...କହୁଥିବେ ପୁଅ ।

ପୁଅଟାକୁ ଦେଖି ସେ ରାଗରେ ଓଠ କାମୁଡ଼ିଲେ । ଆଃ ! ଏଇ ବକଟଟି ନାଁକୁ ପିଲା । ସିଏ ପୁଣି ମୋତେ ମାରିବ ! ଆରେ, ଦେଖ୍ ଏଇ ଗୁଡ଼ରେ ଦେଖ୍ !! କିଏ କାହାକୁ ମାରିବ ଦେଖି ନେ !

ତାଙ୍କର ସବୁଠୁ ବଢ଼ାସୀ ଗୁରୁକୁ ସେ ଡାକିଲେ । କହିଲେ ତାକୁ, ‘ଆଜି ଗୁଡ଼ରେ ରାଣୀ ଶୋଇଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ତୁ ନେଇଯିବୁ ରାଜକୁମାରକୁ !’

‘ହଜୁର !’

‘କେଉଁଠିକି ନେବୁ ?’

‘କହନ୍ତୁ ହଜୁର !’

‘ନେଇଯିବୁ ସମୁଦ୍ରକୂଳକୁ । ସେଠି ତା’ର ତଣ୍ଡିତପି ପିଙ୍ଗି ଦେବୁ ସମୁଦ୍ରକୁ ।’

ଏଇପରି ଆଦେଶ ଦେଇ ମୃଦଙ୍ଗ ସବୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଦେଲେ । ରାଣୀ ତ ଅଚେତ ହୋଇ ଶୋଇ ଥାଆନ୍ତି ! ତାଙ୍କ କୋଳରୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଅଜାଣତରେ ରାଜକୁମାର ହରଣଗୁଣ ହେଲେ ।

ସମୁଦ୍ରକୂଳରେ ପହଞ୍ଚିଲା ସେ ଲୋକଟି । ବାଟସାରା ଭାବ ଭାବ ଯାଉଥିଲା ସେ...କି ହୃଦୟସ୍ଥାନ ଏ ରଜା ! ବାପହେଉ ନୂଆ ପୁଅଟା-ଉପରେ ଏତେ ଅହନ୍ତା ! କେମିତି ମାରିବ ଏ ଟିକି ପିଲାଟିକି ! ଓଃ ! ଆଖି ବୁଜିଦେବ । ପିଙ୍ଗିଦେବ ସମୁଦ୍ରକୁ । ଘୋ ଘୋ ମାଡ଼ିଆପୁଥିବା ସମୁଦ୍ରର ଲହରୀ । ବୋହୁନେବ ପିଲାଟିକୁ । ବାସ୍ ! ଆଖିର ପିଛୁଳାକେ ଶେଷ ହେଇଯିବ ତା’ ନୂଆ ଜୀବନଟା !

ସମୁଦ୍ରକୂଳରେ ସେ ଆଖିବୁଜିଲା । ପିଲାଟିକି ପିଙ୍ଗିବା ଆଗରୁ ଭାବିଲା, ମୁଁ ତ ଏଯାଏ ପିଲାଟିର ମୁହଁ ବି ଦେଖିବି । ସେ ମୂଲବାନ୍

ରେଖାମର କପଡ଼ା ଖୋଲ ଦେଖିଲା—ଗୋଟିଏ ଚକଚକ ଚାନ୍ଦି ଡାକି ଦେବ
 ମଣିଷ ହୁଅନ୍ତି । ଏଡ଼େ ଟିକେ ଲମ୍ବ ୭୦ । ନାକଟି ଗଣ୍ଡାପରି ।
 ଭୁ ଦୁଇଟା ବେଶ୍ ଲମ୍ବ । କୁଞ୍ଜକୁଞ୍ଜ ଆକଳାବାଳ । ଆଃ ! କି ସୁନ୍ଦର
 ଏ ପିଲାଟି ! ହବନ ! ରଜାପିଲାଟି ! ଆରେ, ଏହାକୁ ଆଉ ଦେଖିବନି ।
 ଦେଖିଲେ କାଲେ ମାୟା ଲାଗିଯିବ !

ସେ ଆଖି ବୁଜିଲା । ଭାବିଲା, ଏଥର ଆଉ ପିଲାଟାକୁ ଦେଖିବନି ।
 ସେ ଆଖିବୁଜି ଫିଙ୍ଗିଦେବ । ଆଉ ଆଖିବୁଜି ସେ ରେଖାମ କପଡ଼ାସହ
 ଠିକ୍ ଫିଙ୍ଗିଦେଲା ବେଳକୁ ସେଇ କୁଆଟା ତମକ ଗଲ କି କ'ଣ କାନ୍ଦି-
 ଉଠିଲା । ଲୋକଟିର ଛୁତ ଉତରଟା କ'ଣ ନା କ'ଣ ହେଇଗଲା । ସେ
 ଆଉ ଫିଙ୍ଗିବ କ'ଣ...ପିଲାଟିକି ବୁକୁରେ ଜଡ଼ାଇ ଧରିଲା । ଟିକେ
 ପାଟିକରି କହିଲା, 'କାନ୍ଦନ ଭଜକୁମାର...କାନ୍ଦନ । ତମେ ଅଭାଗ ବାପର
 ଅଭାଗା ପୁଅ । ତା' ନ ହେଇଥିଲେ, ତମକୁ ଏମ୍ବେ ଶ୍ଵେତ ପରି ମୁଁ ଧରି
 ପଳାଇ ଆସିଥା'ନ୍ତି । ଆସିପାରି ଆଆନ୍ତି ନା । ତମ ବାପ...ଆମ ରଜା ପର
 କହିତନ୍ତୁ ତମକୁ ସମୁଦ୍ରରେ ଫିଙ୍ଗିଦେବାକୁ, ମୁଁ ଆଉ କ'ଣ କରିବି !'

ସେଠି ଜନପ୍ରାଣୀ ଆଉ କେହି ନ ଥିଲେ । ଲୋକଟିର କଥା
 କେବଳ ଦୁଇଜଣ ଶୁଣୁଥିଲେ । ଜଣେ ସେ ନଜେ । କିଛି ବୁଝୁଥିଲା ।
 ଆଉ ଜଣେ କଅଁଳା ଶିଶୁ । ପୁରୁ ଅବୋଧ ସେ ।

ମାତ୍ର ଆଉ ଜଣେ ସେଠି ଶୁଣୁଥିଲା...ଏ ସମସ୍ତଙ୍କ ଅଗୋଚରରେ ।
 କିଏ ସେ ! କିଏ !!

ପିଲାଟିକି ସେ ଫିଙ୍ଗିପାରିଲାନି । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ । ସେଇଠୁ ସେ
 ଭାବିଲା, ଜଳର ଦେବତାକୁ ପଛରେ । ସିଏ ତ ସବୁ ଦେଖୁନନ୍ତି । ଶୁଣୁନନ୍ତି
 ଆଉ ଜାଣୁନନ୍ତି ସବୁ । ସବୁ ଯାହା କହିବେ, ତାହା ହେବ । ଆଉ
 ସତକୁ ସତ ଜଳଦେବତା ଏହାକୁ ଦେଖୁଥିଲେ ।

ଲୋକଟି କହିଲା,

‘ଜଳଦେବତା ହେ ଜଳଦେବତା,
ମାରବ ନ ରହି କହ ହେ କଥା ।
ରଜାର ଆଦେଶ ଦରଆ ଜଳେ
ଫେଇଦେବ ଏଇ ଶିଶୁଟିକରେ ।
କହହେ ଦେବତା କିସ କରିବି,
ଫେରିଲେ ଧରି ମୁଁ ନଷ୍ଟେ ମରିବି !’

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଲୁହଶ୍ରୀମାଳ କଳକଳ ଶବ୍ଦ କରି ମାଡ଼ିଆସିଲା । ତା’ର ତଳେ ତଳେ ଗୋଟାଏ ଗମ୍ଭୀର କଣ୍ଠ କହିଲା, ‘ଭୟ କରନି ! ଭୟ କରିବ ର କିଛି କାରଣ ନାହିଁ । ସମୁଦ୍ରରେ ଅନେକ ଗୁଡ଼ା । ସେ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ଗୁଡ଼ାରେ ପ୍ରାଣଦୟା ପିଲଟିକ । ତା’ର ଦାୟିତ୍ବ ରହିଲା ମୋ’ଠି । ରଜା ପଚାରିଲେ କହିବି, ସମୁଦ୍ରଦେବତା ବରୁଣ (କ୍ୟାପ୍ଟୀ ବେଲର)କୁ ଦେଇବ । ତମର କିଛି କ୍ଷତି ହେବନି । ତମ ରଜା ପରି ତମେ ହୃଦୟସ୍ଥାନ ନୁହଁ । ଏଇକଥା ଜାଣି ମୋତେ ଖୁବ୍ ଖୁସି ଲାଗୁଛି ।’

ଲୋକଟି ମନେ ମନେ କ୍ୟାପ୍ଟୀ ବେଲରକୁ ଶତଶତ ପ୍ରଣାମ ଜଣାଇଲା । ସମୁଦ୍ରକୁଳିଆ ଗୋଟାଏ ଗୁଡ଼ାରେ ପିଲଟିକ-ରଖିଦେଇ ସେ ଫେରିଗଲା ।

ରଜା ପଚାରିଲେ, ‘କାମ ହେଲା କି ?’

‘ହଜୁର ! କାମ ହେଇଛି । ମୁଁ କ୍ୟାପ୍ଟୀ ବେଲରଙ୍କ ହାତରେ ଦେଇ ଦେଇଛି ପିଲଟିକୁ ।’

‘ବେଶ୍ ! ଯାଅ !’ ରଜା ନିଃଶ୍ୱାସ ମାରିଲେ । ଏ ନିଃଶ୍ୱାସ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର । କଷ୍ଟ ଗଲା । ଏ ପୁଣି ତା’ ବାପକୁ ମାରିବ ! ରଜା ଖୁବ୍ ବଡ଼ ପାଟିରେ ହସି ଉଠିଲେ । ଲୋକେ ଭାବିଲେ, ରଜା ପାଗଳ ହେଇଗଲେ ନା କ’ଣ !

ରଜା ହସୁଥିଲାବେଳେ ରାଣୀ ଚଟାଣରେ ଗଉଁଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଆଖିରୁ ଝରୁଥିଲା ଲୁହର ଗଙ୍ଗାଧନୁ । ତାଙ୍କର ପହିଲାଫଳଟି ଶୂନ୍ୟରେ

କୁଆଡ଼େ ଉଠେଇଗଲା । ଦେଶରେ ଆନନ୍ଦ, ଉତ୍ସବ, ବାଇଦ କାହିଁ !
ସବୁ ଶୂନ୍ୟ ! ପୁଅ ନାହିଁ ।

ଏକପରି ଦୁଃଖରେ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଗଣୀ ସେଇଠି ଚଟାଣରେ ଚେତା.
ହସଇ ପଡ଼ିଗଲେ । ବାସ୍ ! ସେଇ ହେଲ ତାଙ୍କର ଶେଷ ନିଦ ।

ସମୁଦ୍ରଦେବତାଙ୍କ ମନେପଡ଼ିଲା ଜଣେ କେଉଁଠିର କଥା । ବିଚର
ଗରିବ । ଆଉ ତା' କୋଳରେ ପୁଅଟିଏ ନାହିଁ ।

ଠିକ୍ ସେଇ ସମୟରେ ସେଇ କେଉଁଠିର ଜାଲିନେଇ ସମୁଦ୍ର
କୂଳକୁ ଆସିଲା । ସମୁଦ୍ରଦେବତା କହିଲେ, ଶୁଣ, ଏଇ ସେହିଗକୁ ଯାଅ ।
ସେଠି ତମପାଇଁ ଯାହା ଥୁଆହେଇଛି, ନେଇ ଯାଅ । ସେ ତମର
ସୌଦାଗ୍ୟର ଫଳ !

ସମୁଦ୍ରଦେବତାଙ୍କ କଥା ଶୁଣି କେଉଁଠିର ମନ ଆନନ୍ଦରେ
ଗଦଗଦେଇ ଗଲା । ସେ ଫିଙ୍ଗିଦେଲା ତା'ର ଜାଲକୁ । ଦଉଡ଼ିଗଲା ସେଇ
ଗୁଡ଼ା ଆଡ଼କୁ । ଆରେ, ସେ ଗୁଡ଼ାରେ ଶୁଭ୍ର ମଣିଷଶିଶୁର କାନ୍ଦ !
ଦେଖିଲା ଭିତରେ ଦେବତା ଶିଶୁପରି ପିଲୁଟିଏ । !

ବିଚର କେଉଁଠି ଉଠାଇନେଲା ସେ ପିଲୁଟିକି । ଦଉଡ଼ିଲା
ଘରକୁ । ତା' ସ୍ତ୍ରୀ ଦୂରରୁ ଦେଖିପାରିଲା । ‘କ’ଣ ଆଣିବ...କ’ଣ
ଆଣିବ...’କହି ସେ ଆଗେଇ ଆସିଲା । ‘ଓହୋ, ଇଏତ କୋଉ ରଜାର
ପୁଅ ।’

‘ଇଏ ବ୍ରହ୍ମାଦେବତାଙ୍କର ଦାନ ! ଆମର କରୁଣା ଗୁଡ଼ାର ସେ
ଶୁଣିଚନ୍ତି !’ କେଉଁଠି ଶିଶୁଟିକୁ ପାଇବାର ଗୋଟାଯାକ କଥା କହିଗଲା ।
ସ୍ତ୍ରୀ ସ୍ତ୍ରୀ ଦିହେଁ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରଣାମ ଜଣାଇଲେ ।

ପ୍ରଭୁ ମୃଦଙ୍ଗ ଏବେ ନିଜର ସବୁ ଦୁଃଖ ଭୁଲିଗଲେ । କିଛିଦିନ
ଲଗି ଗଣୀଙ୍କ କଥା ଭାଳିହେଲେ । ସମୟ ସବୁ ଦୁଃଖକୁ ଧୋଇ ପୋଛି
ଦେଲା । ସଫା । ପୁଣି ନୂଆଜୀବନ । ରଜା ଆଉ ଜଣେ ରାଜକୁମାରୀଙ୍କ

ବାହାହେଲେ । ପୁରୁଣା ରାଣୀକି ତାଙ୍କର ସେ ପୁଅର କଥା ଆଉ ତାଙ୍କର ମନେ ନ ଥାଏ ।

ଏ ଭିତରେ ନୂଆରାଣୀଙ୍କର ଦୁଇଟି ପୁଅ ହେଲେ । ହେଲେ, ଏ ପିଲା ଦୁଇଟିର ଜୀବନ ବରବାଦ୍ ନେଇଗଲା । ସେମାନେ ବାପାଙ୍କର ନିଷ୍ଠୁର କାମ ଦେଖି ଦେଖି ନିଜେ ନିଷ୍ଠୁର ହେଇଗଲେ । ଶିଖିଲେ ନାନା ମନ୍ଦ କଥା ।

ମାତ୍ର କେଉଁଟିର ଘରେ ଯୋଉ ପିଲାଟି ବଢ଼ିଲା... ସିଏ ହେଲା ନମ୍ର, ଶାନ୍ତ । ତା'ର ଗୁଣ ଫୁଲର ସୁବାସ ପରି ଚଉଦିଗକୁ ବଢ଼ିଗଲା ।

କେଉଁଟି ଓ ତା' ସ୍ତ୍ରୀଟିର ମନ ଆନନ୍ଦରେ ଭିଜୁଳି ଉଠୁଥାଏ । ସେମାନେ ଜାଣୁଥିଲେ କୋଉ ରଜାର ପୁଅ ସେମାନଙ୍କ ଛୋଟ କୁଡ଼ିଆଟିରେ ବଢ଼ୁଛି । ସେମାନେ ତାକୁ ଖୁବ୍ ସ୍ନେହ ଶ୍ରଦ୍ଧା କରୁଥାଆନ୍ତି । ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କ ମନରେ ସବୁବେଳେ ସନ୍ଦେହ... କେତେବେଳେ ପିଲାଟିର ବାପା ଆସି ତାକୁ ନେଇଯିବେ ।

ଦିନେ କେଉଁଟିଟି ଜଣେ ଯୋଗୀ ପାଖକୁ ଗଲା । ଯୋଗୀ ପିଲାଟି ବସ୍ତ୍ରପୁରେ ସବୁ ଜାଣି ପାରିଲେ । ହେଲେ, ସବୁକଥା ସେ ଖୋଲି କହିଲେନି । ସେ କେବଳ କହିଲେ, “ତାକୁ ପ୍ରଜାଝରଣ (ଇଣ୍ଡୋନେସିଆନ୍ ଭାଷାରେ ପାଜାଜରଣ)କୁ ନେଇ ଯାଆ । ସେଠି ସେ ହାତ ହତୁଆର ନିର୍ମାଣ, ସେ ସବୁର ବ୍ୟବହାର ଆଦି କଥା ଶିଖିବ । ଆଉ କମାର କାମରେ ଧୂରନ୍ଦର ହେବ ।”

କେଉଁଟି ବୁଢ଼ାଟି ଡେରି କଲାନି । ସେ ପ୍ରଜାଝରଣକୁ ନେଇଗଲା ପିଲାଟିକି । ସେଠି ମଧ୍ୟ ପିଲାଟିର ଖ୍ୟାତି ଖୁବ୍ ଅଳ୍ପଦିନ ଭିତରେ ବ୍ୟାପିଗଲା । ରଜାଙ୍କ କାନରେ ପଡ଼ିବାକୁ ବିଳମ୍ବ ହେଲାନି । ରଜାଙ୍କ ମନରେ ଗୋଟାଏ ଆଗ୍ରହ ଆସିଲା ।

ସେ ଜାଗାକୁ ଆସିଲେ ରଜା । ସେତେବେଳକୁ ପିଲାଟି ବସପୂରେ
ମୋ ବହୁତ ଖବର ପାଇଯାଇଲେଣି । ବଡ଼ ସୁନ୍ଦର ସେ ଖୁବ୍ ତୋଫା
ଗୋରୁ । ବ୍ୟବହାରରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ କଣିନେବ । କାମ ସେମିତି ପକ୍କା ।

ରଜା ଥରେ ପିଲାଟିକୁ ଚାହିଁଦେଲେ ତ ଡରିଗଲେ—ଡରିଗଲେ
ଆଉ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଥରିଗଲେ । ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ରୁ ମୁଣ୍ଡଯାଏ ଗୋଟାଏ
ଶିହରଣ ଖେଳିଗଲା । ଇଏ କ’ଣ ସମ୍ଭବ । ତାଙ୍କ ପ୍ରଥମ ଶୁଣିର ସବୁ
ଚିହ୍ନ ପିଲାଟି ଦୃଷ୍ଟରେ ! ଇଏ କ’ଣ ତାଙ୍କର ନଜର ପୁଅ । ଇଏ କ’ଣ
ଆଉ କିଏ ! ଏମିତି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଲା ତାଙ୍କର ମନଭିତରେ ।
ସେ ମାରବରେ ପିଲାଟିକୁ ଜଗିରହି ଦେଖୁଥାଆନ୍ତି ।

ରଜା ପଚାରିଲେ, ‘ହୋ ଭେଣ୍ଟିଆ, କ’ଣ ତୋ’ର ନାଁ ? କିଏ
ତୋ’ର ବାପ ଆଉ କିଏ ତୋ’ର ମାଆ ?’

ପିଲାଟି ହସିଦେଲା । ରଜାଙ୍କ ଉଦ୍ଭଟ ବେଗର ତା’ ମନରେ
ଦୟା ଆଶୁଥିଲା । ସେ କହିଲା, ‘ଶ୍ରୀହରି, ଏସବୁ ତ ଜାଣେ ନାହିଁ
ମୁଁ ! ଜାଣେନା ମୋ ବାପା କିଏ...! ଜାଣେନା ମୋ’ ମାଆ କିଏ !
ମୋ’ର ପାଳକ ପିତାମାତା ଅଛନ୍ତି । ସିଏ କହନ୍ତି ସମସ୍ତ ଖବର ଗୋଟିଏ
ଗୁହାରୁ ସେ ମୋତେ ପାଇଥିଲେ :’

ରଜାଙ୍କ ଆଖି ଦପ୍ ଦପ୍ ହେଇ ଜଳିଉଠିଲା । ସେ ଆଖିର
ନିଆଁରେ ଦିଶିଗଲା ଗୋଟାଏ ଧୂସର ଅଞ୍ଜଳି । ସେ ଅଞ୍ଜଳିଟା ଜାଲୁ-
ଜାଲୁଆ...ଗୁଲି ଆଲୁଅ ଦେଲା ।

ତା’ହେଲେ ମୋ ଚାକର ମାରନ ଶିଶୁଟାକୁ ! ସେ ବଶ୍ୱାସବାଦ
କଲା । ସେଠି ଆଉ ଦଣ୍ଡେ ରହିଲେନି ରଜା ! ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ଫେରିଲେ ରାଜଧାନୀ ।

ଡଗର ଯାଇ ସେଇ ପୁରୁଣା ଚାକରକୁ ଡାକି ଆଣିଲା ! ସେ ଆଉ
ଏବେ ରଜାଘରେ କାମ କରନ୍ତି । ବୁଢ଼ା ହେଇଯାଇଥିଲା । ଗାଁରେ ରହୁଥିଲା ।

ରଜା ପଚାରିଲେ, ‘ବୁଢ଼ା, ମନେ ଅଛି ତମକୁ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ କଅଁଳା ପିଲର ଦାୟିତ୍ବ ଦେଇ...?’

‘ହଁ...ହଁ...ହଜୁର : ଏ ଅବେଳରେ ସେ କଥା ଆଉ କାହିଁକି ହଜୁର ?’

‘ଠିକ୍‌କୁହ । ସତକୁହ । ସେ ପିଲକୁ ନେଇ ତମେ କ’ଣ କଲ ?’

ବୁଢ଼ାର ଗୋଟା ଦିହ ଅତି ଉଠିଲା । ସେ ଗଲା ସମ୍ପା କରିନେଲା ଆଉ କହିଲା, ‘କହୁଚି ହଜୁର...କହୁଚି । ସିଏତ ଅନେକ ଦିନ ତଳର କଥା । ହେଲେ, ସେ କଥାଗୁଡ଼ା ପାସୋର ଯାଇନି...!’ ବୁଢ଼ା ଖୋଲଖୋଲି ଭାବେ ସବୁକଥା କହିଗଲା ।

‘ଆଉ ଜାଣ...ସେ ପିଲ ବଂଚିତ !

‘ବଂଚିତ ହଜୁର ! ବୁଢ଼ା ଆଖି ବନ୍ଦ କରିଦେଲା ! ତା’ଆଖିରୁ ଧାର ଧାର ଲୁହ ବହିଗଲା । ସତେ ଯେମିତି ସେ ପିଛୁଲ ଦିନର ସେଇ ସମୁଦ୍ର, କ୍ୟାସ୍‌ବେଲ୍‌ରଂ, ଗୁଡ଼ା ସବୁ ଏଇ ଦେଖିପାରୁଛି ।

ଧମକାଇ କହିଲେ ରଜା, ‘ସାବଧାନ ପାଜ । ତୋ’ର ରକ୍ଷା ନାହିଁ ଆଜି । ତୁ ଯେଣୁ ଏଡ଼େ ଅବଶ୍ୟାସୀ, ତୋ’ ଗଳାରେ ପାଣି । ଦେଖିବି, କିଏ ପିଠିରେ ପଡ଼ିବ ଆସି ।’

‘ଖୁବ୍ ଭଲ କଥା ହଜୁର...ଖୁବ୍ ଭଲ କଥା ! ମନଟା ବହୁତ ଗୁଡ଼େଇ ପୁଡ଼େଇ ହେଉଥିଲା । ଏଥର ଏ ମନ ସମ୍ପା । ନ ହେଲେ ଆପଣଙ୍କ ଆଗରେ ସତଟା କହିଦେଲି । ଆଉ ଜାଣିଗଲା... ସେଇ ପିଲଟି ଜାଇ ରହିଛି ଏଯାଏ । ଏଥର ମୁଁ ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ ମରପାରିବି ହଜୁର । ମରଣକୁ ଆଉ ଡରନାହିଁ ।’

ସୈନ୍ୟମାନେ ତାକୁ ବାନ୍ଧି ନେଲେ । ବନ୍ଧ ଭୂମିରେ ତାକୁ ଶୁଳ ଦେଲେ ।

ସେମାନେ ରଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଲେଉଟି ଆସିଲେ ।

ରଜା ରାଗରେ ଗର୍ଜୁଥାଆନ୍ତି । କାଟିକର କହିଲେ, ‘ଯାଆରେ ପାଇକମାନେ...ଯାଅ । ସେ କେଉଁଟ ବୁଢ଼ାକୁ ନେଇ ଆସ ।’

ପାଇକମାନେ ସେ ବୁଢ଼ାକୁ ପାଲିକରେ ବସାଇ ଦେଇ ଆସିଲେ ।

ବୁଢ଼ା ରାଜବାଟିରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ତା’ଜୀବନ ପୁତୁ ପୁତୁ କରୁଛି । ସିଏ କି ଅପରାଧ କରିଛି ! ରଜା ଏମିତି ବ୍ୟବହାର କରିବାର କି କାରଣ । ସେ ଘୁଷୁରି ଘୁଷୁରି ଯାଇ ରଜାଙ୍କ ପାଦତଳେ ପଡ଼ି ରହିଲା ।

‘ତେ’ ନାଁ ?’ - -

‘କାଇମାନ୍ ହଜୁର ।’

‘ହୁଁ...କାଇମାନ୍, କୋଉଠୁ ଏ ପିଲଟିକି ପାଇଲୁ?’

‘ହ-ଜୁ-ର-ସ-ମୁ-ଦ୍ର-କୂ-ଳ-ଗୁ-ହା-ରୁ ।’

‘ଆରେ, ତୁତ ଗୋଟେ କେଉଁଟ । ମାଛମରା ତୋ’ର ବେଉସା । ପୁଅକୁ କ’ଣ ରାଜକୁମାରମାନଙ୍କ ବିଦ୍ୟା ପଢ଼ାଉରୁ ! ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଶିକ୍ଷାରେ ତ ସିଏ ବହୁତ ଆଗେଇ ଗଲାଣି ।...ହୁଁ...ତାକୁ କେଉଁଟ ବେଉସା ଶିଖାଇଲୁନି ?

‘ହଜୁର ସିଏ ଗୋଟେ ରାଜକୁମାର ପରି ଦିଶୁଛି । ସେଇଥିପାଇଁ ତାକୁ ଏ ପାଠ ପଢ଼େଇଲି । ତା’ କଥା, ତା’ ଗୁଲି, ତା’ ବ୍ୟବହାର... ସବୁ—ସବୁ—କେମିତି ରାଜକୁମାରମାନଙ୍କ ବ୍ୟବହାର ପରି ମୋତେ ଜଣା ଯାଉଛି ହଜୁର ।’

‘ଆରେ ଦେଖିବି ମ ତୋ’ ପୁଅଟାକୁ । ଲୁହାକାମ କରୁଛି ତ । କାହିଁ ରଜାପୁଅର କୋଉ ଲକ୍ଷଣ ତ ମୁଁ ଦେଖି ପାରିଲିନି ।’ ରଜା ତାଙ୍କ ଦାଢ଼ିଆଉଁସୁ ଥିଲେ ।

ସେ ବୁଢ଼ାକୁ ବିଦାୟ କରିଦେଲେ । ବୁଢ଼ା କିଛି ବୁଝିପାରିଲାନି । ତା’ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଏକଥା କହିଲା । ସିଏ ବି ସମझି ପାରିଲାନି କଥାଟା । ଶେଷକୁ କାଇମାନ୍ ଗଲା ଜଣେ ଯୋଗୀ ପାଖକୁ ।

ଯୋଗୀ କହିଲେ, ‘ଚନ୍ଦ୍ରାଚ କିଛି କାରଣ ନାହିଁ କାଇମାନ୍ ।
ରଜା ତମକୁ ଆଦର ଗଭର କରି ରାଜବାଟି ନେଲେ କଥା’ ! ଏଇଥିପାଇଁ
ଚନ୍ଦ୍ରା କ’ଣ ଦରକାର ।’

‘ମୋ’ ପୁଅଟି କ’ଣ ରାଜପରିବାର କେହି କି ?’

‘ସେ କଥା ପଛେ କହିବ । ପିଅ ଏ ପାଣି । ଟିକେ ଥିବ୍ ହେଉ
ବସ । ମୋ’ ଆଶ୍ରମରେ ରୁହ । ମୁଁ ତମକୁ ସବୁକଥା କହିବି ।’

କାଇମାନ୍ ସେଠି ପୂର୍ବ ଦୁଇଦିନ ଅପେକ୍ଷା କଲ ।

ଦୁଇଦିନକାଳ ଯୋଗୀ ଧ୍ୟାନରେ ରହିଲେ, ପୂଜା କଲେ ।
ସେ କହିଲେ,

‘ଏଇ ସେ ପବନ ବହାଇ
ସିଏ କାନେ ମୋ’ର କହଇ,

ପେତକ ଉଲୁକ ରାତିରେ
କହିଗଲେ ମୋ’ର କତିରେ ।

କପୋତ କପୋତା ଗୁମର
କହିଗଲେ, ଧୂମକୁଣ୍ଡଳୀ

ଝୁଣାଧୂପ ସବୁ କହିଲେ,
ଏ ପୁଅ ଜନମ ପହିଲେ

ଇଏ ରଜାଘର କୁମର
ପାଳିତ ହୋଇଛି ତୁମର ।’

ଏହାପରେ ସେ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ଫିଟାଇ କହିଲେ ।
ସାବଧାନ କରାଇଦେଲେ, ‘ପୁଅକୁ ଟିକେ ସମ୍ଭାଳ
ନେ କାଇମାନ୍ । ବୁଢ଼ା ରଜା ନାଚ । ତା’ର ବହୁତ ରାଗ । ସିଏ
ଖୋଜୁଛି ବାଗ । ପାଇଲେ ତମ ପୁଅର ବେକ ମୋଡ଼ିବ ଆଗ । ହଁ ..

ଶୁଣ । ପୁଅକୁ ଏମନ୍ତ କୁହନ କିଛି । ବେଳ ପଡ଼ିଲେ, ଯାଇ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଖୋଲିବ । ଭରତର ହେବାର କିଛି କାରଣ ନାହିଁ । ଏଲ୍‌ଗେ ଗାଁକୁ ଯାଆନ । ପୁଅ ଉପରେ କିଛି ବିପଦ ପଡ଼ିପାରେ । ସିଧା ତା' ପାଖକୁ ଯାଅ । ତା ପରେ ଯାଇ ଗାଁକଥା ! ବୁଝିଲ ! ଡେରି କରନ !'

କାଇମାନ୍ ଘୋରୀକି ପ୍ରଶାମ କଲ । ସେ ସିଧା ଗଲ ପ୍ରଜାଝରଣ । ସେଠି ପୁଅପାଖରେ ପହଂଚି ଦେଖେ ଯେ, ରଜା ଏଡ଼େ ଏଡ଼େ ଆଖିରେ ପିଲଟିକି ରୁଣ୍ଡି ରହିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଆଖି ଖାଲି ଜଳୁଛି । ସତେ ଅବା ସିଏ ତାକୁ କହୁ ଖାଇଯିବେ । ସାମ୍ନାରେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଯନ୍ତା । ଏ ଯନ୍ତାଟା ବାଦଜନ୍ତା ।

ରଜା ପଚାରିଲେ, 'ଏ ଯନ୍ତାଟା ଦୁଇଟା ବାଦପାଇଁ ଠିକ୍ ହବନା !

'ନିଶ୍ଚୟ ହବ ହଜୁର !' ପୁଅ କହିଲା ।

'ଭାଙ୍ଗି ଯାଇପାରେ !'

'ନା ହଜୁର, ସବୁଆଡ଼ ବୁଲିବୁଲି ପରଖି ପରଖି ମୁଁ ଗଢ଼ିଛି । ଯୋଡ଼ାଏ କିଆଁ ପୁଞ୍ଜାଏ କି ଦି' ପୁଞ୍ଜା ବାଦ ତା' ଭିତରେ ରହିପାରିବେ । ଯନ୍ତା ଏସବୁକୁ ସମ୍ଭାଳି ନେବ ।'

'ହେଲ ! ମୋ'ର ବିଶ୍ୱାସ ହେଉନି । ଭିତରକୁ ଯାଇ ଟିକେ ପରୀକ୍ଷା କରନେ ! ମୁଁ ତା'ପରେ ପଛସା ଦେବ !'

ପିଲଟି ଠିକ୍ ଭିତରକୁ ଯିବାକୁ ବାହାରିଛି । ହଠାତ୍ କାଇମାନ୍ ଡାକିଦେଲା । ସେ ଗଲ କାଇମାନ୍ ପାଖକୁ । ତା'କାନରେ କାଇମାନ୍ ଠାରି କହିଲା, 'ବାବାରେ, ରଜାର କଥାରେ ତା' ଭିତରେ ପଶନ । ରଜା ନଜେ ଭିତରେ ପଶି ଦେଖନ୍ତୁ !'

ରଜା ଚିତ୍କରିଲେ ।

‘ହୋ ବୁଢ଼ା, କ’ଣ ସେଠି ଫୁସ ଫୁସ ହେଉଛି ? ଏ କମାର ପିଲା, ଭିତରେ ପଣି ଟିକେ ଠିକ୍‌ଠାକ୍ କରିଦେରେ !

‘ନା ହଜୁର, ମୁଁ ଯାହା କରିବା କଥା କରିଯାଉଛି । ହଜୁର ଯଦି ଶୁଦ୍ଧିତର ଭିତରେ ପଣି ଦୋଷ କାନ୍ଦନ୍ତୁ । ମୁଁ ଠିକ୍ କରିଦେବି, ହଜୁରଙ୍କ ସାମ୍ନାରେ ।’

ରଜା ପଣିଲେ ଜନ୍ମାର ଭିତରେ । ଆଉ ଯେଉଁ ଅବସରରେ ବୁଢ଼ା କାଇମାନ ଜନ୍ମାର ଖିଡ଼ିକି ପକାଇ ଦେଲା । ଜନ୍ମା ଭିତରେ ବନ୍ଦୀ ରହିଲେ ରଜା ।

ରଜା ପାଟିକଲେ, ‘ବାନ୍ଧରେ ଏ କାଇମାନକୁ । ବାନ୍ଧରେ ଏ କମାରକୁ ।’ ମାନ ତାଙ୍କ ଆଦେଶ କିଏ ଶୁଣିଲା, କିଏ ନ ଶୁଣିଲା । ହେଲେ, କେହି ସେ କଥାକୁ କାମରେ ପଡ଼ିତେ କଲାନି । ସମସ୍ତେ ତାତି ରହିଥିଲେ । ଆଜି ଜନ୍ମଚନ୍ଦ୍ର ! ରଜା ଭାବିଥିଲେ କାଇମାନ ଓ ଏ ପିଲାଟିକି ଯନ୍ତାରେ ଭରିଯବ । ନିଜେ ପଡ଼ିଗଲେ ।

କାଇମାନ ଖୋଲିଦେଲା ରଜାଙ୍କ ଜୀବନର ଇନ୍ଦ୍ରିୟାସ । ଲୋକେ ପାଟିକରି ଉଠିଲେ, ‘ଏଇ ରଜା ! କେତେ ଲୋକଙ୍କୁ ସେ ହଇରାଣ ନ କରିଛି ! ସାରା ଦେଶ ଏହାର ଯୋଗୁଁ କେତେ କଷ୍ଟ ନ ପାଇଛି । ଭଲ ହେଇଛି...ସିଏ ଯନ୍ତାରେ ପଡ଼ିଛି । ବେଶ୍ ହେଇଛି । ଯେମ୍ବନ୍ତ କାମକୁ ସେମିତି ଫଳ...କୁଆ କପାଳକୁ ପାଟଲ ବୋଲ ।’

କାଇମାନ ସାଙ୍ଗକୁ ଆସି ଯୋଗୀ ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ସିଏ କାଇମାନକୁ ସାବଧାନ କରାଇ ଦେଲେ ।

‘ଲୋକେ ତ ଆଗରୁ ତାତି ରହିଥିଲେ । ରଜାକୁ ଦଣ୍ଡିବା ପାଇଁ ଇଏ ଗୋଟେ ମଉକା ମିଳିଗଲା । ସେମାନେ ତାଙ୍କୁ ଗାଦିରୁ ତଡ଼ିଦେଲେ । ରଜାପୁଅକୁ ରଜା ବୋଲି ମାନିଲେ ।

ଏସବୁ ଭିତରେ, ବୁଢ଼ାରଜାଙ୍କ ନିଃଶ୍ୱାସ ପ୍ରଶ୍ୱାସ ବନ୍ଦ

ହେଉଗଲା । ସେଇ ଯନ୍ତ୍ରା ଭିତରେ ସେ ମରଗଲେ । ଲୋକେ ଆନନ୍ଦରେ
ନାଚ କରି ଉଠିଲେ । ବୁଝିଆଡ଼େ ନୂଆ ରଜାଙ୍କ ଜୟ ଜୟ ଗାନ ।

ନୂଆ ରଜାଙ୍କ ନାଁ ହେଲା, ଗ୍ରୋବଜୟ . ଡିଉଙ୍ଗ୍ ଓଁନାସ ।

ବୁଢ଼ାରଜାଙ୍କ ଦୁଃଖସ୍ୱ ସ୍ୱର୍ଗୀର ଯୋଡ଼ ଦୁଇପୁଅ ଥିଲେ, ସେମାନେ
ଛୁଡ଼ିଲେନି । ତେଣୁ ଗ୍ରୋବଜୟ ବେଶୀଦିନ ଶାନ୍ତିରେ ରାଜୁତି କରି-
ପାରିଲେନି । ସେମାନଙ୍କ ହାତରେ ଗ୍ରୋବଜୟଙ୍କ ପରଜୟ ହେଲା ।

ସେ ପଳାଇଲେ ଜଙ୍ଗଲକୁ । ସାଥରେ କେତେଜଣ ବନ୍ଧୁସା-
ଲୋକ । ବଡ଼ କଷ୍ଟରେ ବନ୍ଧରେ ସେ ରହିଲେ । ଖାଇବା ପିଇବାର
ଅସୁବିଧା ଖୁବ୍ ବେଶୀ । ଏଇ ସମୟରେ ମଜାଗଛର ଫଳ ଖାଇ ସେ
ବଞ୍ଚିଥିଲେ । ମଜା ଗୋଟାଏ ପିତାଫଳ । କିନ୍ତୁ ଗ୍ରୋବଜୟ ଦୁଃଖକଷ୍ଟ
ଭିତରେ ଭାଗ୍ୟ ସହିତ ଲଢ଼ିଲେ । ଲଢ଼ିଲେ ଖୁବ୍ ସାହସ, ଧୈର୍ଯ୍ୟର
ସହ । ଶେଷରେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ରାଜ୍ୟ ଗଢ଼ିଲେ । ସେ ରାଜ୍ୟରେ ରହିଲା
ଜାଣି, ମାଲୟ, ବୋଣ୍ଡିଓ, ମାଲକଗ୍ ! ସେଇ ବିରାଟ ରାଜ୍ୟର ନାଁ
ହେଲା ମଜାପାହିତ । ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଲା ପିତା ଫଳ ।

ମଳିନ କୁଂଢ଼ୀ

ବୁଢ଼ୀଟିଏ । ବଧବା । ବଡ଼ ଦୁଃଖରେ କାଳ କାଟୁଥାଏ । ଛୋଟ
ଗୋଟିଏ କୁଡ଼ିଆ । ସେଇଠି ମେ ରମେ । ଯାଥିରେ ତା'ର ପୁଅ । ସେଇ
ଗୋଟିକ ବୋଲି କୁଆ ଚା'ର ।

ବୁଢ଼ୀ ପୁଅକୁ ଖୁବ୍ ଅଦର କରେ । ଖୁବ୍ ସ୍ନେହରେ ତାକୁ
ପାଳିଥାଏ । ହେଲେ, ଦୁନିଆରେ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାର ବାରବୁଲ୍ ଲେକ
ଥାଆନ୍ତି । ସେମାନେ ଉଡ଼ାପକ୍ଷୀ । ଏଠି ଏ ଗଛରେ ବସିଲେଣି ତ, ସେଠି
ଥାଉ ଗୋଟେ ଗଛକୁ ଆସିଲେଣି । ଏମାନଙ୍କର ଘରଦୁଆର ଥାଏନି ।
ଏମିତି ପିଲ ଥିଲ ବୁଢ଼ୀର ପୁଅଟି । ଦନରାତି ସେ ବୁଲୁଥାଏ । ଖାଇଦେଲ
ଘରେ, ଉଡ଼ିଲ ବାହାରକୁ । ବୁଲିଲ ! ବୁଲିଲ, ଆସିଲ ପୁଣି ଖାଇବା
ବେଳକୁ । ଘରେ କୁଟା ଗୋଟିକ ଦି ଟୁକୁରା କରେନି । ସେଇଠି
ଗିନାଟାଏ ପଡ଼ିଥିବ; ସିଏ ତାକୁ ଟେକିନେଇ ଠିକ୍ ଜାଗାରେ ରଖିଦେବନି
ହୁଏତ ଗୋଡ଼ରେ ପହଞ୍ଚିଥର ଗୋଡ଼ାଇବ, ଫିଙ୍ଗିଦେବ । ହେଲେ
ଘରର କିଛି କାମ କରାବନି ।

ବୁଢ଼ୀର ବଡ଼ ଚିନ୍ତା ।

ଏମିତି ଫୁଲଫାଙ୍କିଆ ପିଲଟାଏ ତା' ବେକରେ ସାପହେଇ
ଝୁଲିବ ସିନା...ସିଏ କୋଉ କାମକୁ ଯୋଗା ! ଅରଜନ କହିଲେ
କଉଡ଼ିଟିଏ ନାହିଁ...ଚରଜନ ତା'ର କାହିଁରେ କେତେ !! ଇସ୍ତାଫୁ ଆସିବ
ପାଟି । ସେଆଡ଼ୁ ଆସିବ ପାଟି । ଦେ ଏ'ଟା ! ଦେ ସେ'ଟା ! ବୁଢ଼ୀ
ମନରେ ଅନେକ ଦୁଃଖ । ପୁଅ ନ ଥିଲେ ବରଂ ଭଲ...ଏମିତି ଅଯୋଗା

ପୁଅ, ଅବଗୁଣର ପୁଅ ଥାଇ କୋଉ ଲଭ ! ସେଥିରେ ପୁଅ କାହିଁ ବାହାରକୁ ଯାଇଛି ତ ଯାଇଛି । ବରଷା ବୁଡ଼ା ତାକୁ ଚାହିଁରହିଥିବ । ଘର ବାହାର ହେଉଥିବ । ପୁଅ ଏ ଲଗେ ଆସୁଛି ଘର ! ହେଲେ, ସେ ବୁଲି ବାଉଁଶିଆ ପିଲଟିର ଏକଗକୁ ନଜର ନ ଥାଏ । ମାଆର କଥା ସିଏ ଭାବେନି । ସେ ମନଇଚ୍ଛା ବୁଲି ବୁଲି ଫେରେ ଘରକୁ । ଯେତେବେଳେ ଫେରେ, ସେତେବେଳକୁ ସାହିଯଡ଼ିଶାର ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଆଉ ଚେଇଁ ରହି ନ ଥାନ୍ତି । ସମସ୍ତେ ପ୍ରାୟ ଖୋଲ ଯାଇଥାଆନ୍ତି ।

ଏମ୍ବେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ରୁଲେ ।

ବୁଢ଼ୀ ଅଥୁଆମା ବିଅୁଆମା ହେଇଗଲା । ସିଏ ଆଉ ସହି ପାରିଲାନି । ଯୌର୍ଯ୍ୟଧର ପାରିଲାନି । ପୁଅକୁ ବହୁତ ବୁଝାଇ ବୁଝାଇ ସେ ଥେୟା-ହେଲା । ପୁଅର କାନରେ ବୁଢ଼ୀର କୌଣସି ଶବ୍ଦ ପଶିଲାନି । ତା'ମନରେ କୌଣସି କଥାର ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିଲାନି ।

ଦିନେ ବୁଢ଼ୀ ବେମାର ଥାଏ । କାମକୁ ଯାଇ ନ ଥାଏ । ଘରେ ଖାଇବାକୁ ପିଇବାକୁ ନାହିଁ । ସେ ପୁଅ ଆସିଲା । ପାଟିଭୁଣ୍ଡ କଲା । ମାଆ କହିଲା, ‘ମଳିନ କୁଂଘଳ, ତୁ ଏମ୍ବେ ଝୁନି ବାପ !’

‘ମୁଁ ଖାଇନି କିଛି । ମୋ’ତେ ଖାଇବାକୁ ଦେ !’

‘ତୋ’ତେ ସୋହଲ ସତର ହେଲା !’

‘ହଉ !’

‘କିଛି କାମକଲୁନି । କେମ୍ବେ ଚଳିବୁ ! ମୁଁ ଯଦି ମରିଯାଏ... ତୋ’ର କ’ଣ ହେବ ଭାବିବୁ !’

‘ତୁଟ ମରିବୁ । ମୁଁ ଭାବିବି କ’ଣ ?’ ଛୁଆଡ଼ି ହେଲା ପୁଅ ମଳିନ କୁଂଘଳ ।

ଠିକ୍ ଅଛିରେ ପୁଅ ! ମୁଁ ବଞ୍ଚିରହିବି ଯେ ତୋ’ର ଶରପ ହେଉଛି । ହେଲେ; ବାପଟାପରା, ସୁନାଟା ପରା, ତୁ ନିଜ ଗୋଡ଼ରେ ଠିଆ

ହେବାର ଯୋଗାଡ଼ କର । ବାପ ମା' କ'ଣ ପୁଅଟିଏ ସଙ୍ଗରେ ଚରଦିନ ରହିଥିବେ !’

ମଳିନ କୁଂଦଙ୍ଗ ମନକୁ କ'ଣ ଆସିଲା କେଜାଣି...ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କହି ଉଠିଲା, ‘ତେବେ ତୁ ଥା’ ଏଇଠି । ମୁଁ ଚାଲିଲି । ତୁ ମରଲେ ମୁଁ ଆସିବି ।’

‘ପୁଅରେ, ରହ ଟିକେ । ଖାଇକରି ଯାଇନୁ । କୋଉଠୁ କିଛି ମାଗିଆଣେ ।’

‘ନା...ନା, ମୁଁ ଚାଲିଲି । ଆଉ ଏ ଘରକୁ ମୁଁ ଫେରୁନି । ଏ ଘରେ ମୋ’ ପାଇଁ କଅଣ ଅଛି ସେ ଫେରିବ ! ଏଇଟା ମୋ’ ଘର ନୁହେଁ ! ଏଇଟା ତୋ’ ଘର !’

‘ସେମ୍ବତ କହନରେ ବାପା,...ସେମ୍ବତ କହନ । ଏ ଘର ତୋ’ର । ଏ ମାଟି ତୋ’ର । ତୋ’ ମନ ହେଲେ ତୁ ଫେରିଆସିବୁ ଏ ଘରକୁ । ବନ୍ଧୁ ଥିଲେ, ତୋ’ ବାଟକୁ ଅନେଇଁ ରହିଥିବ ।’ ମରଗଲେ ପୂର୍ବରେ ଚାହିଁ ରହିଥିବ ।’

ମଳିନ କୁଂଦଙ୍ଗ ପଛକୁ ଲେଉଟି ଟିକେ ହେଲେ ଚାହିଁଲା । ସେ ଧପ୍ ଧପ୍ ହେଇ ଚାଲିଗଲା ।

ମଳିନ କୁଂଦଙ୍ଗର କପାଳ ଟିକେ ସଲଖ ଥିଲା । ସେ ସହରକୁ ଗଲା । ସେଠି ଜଣେ ଲୋକ ପାଖରେ କାମ କଲା । ଘରକୁ ଯିବାର ନାହିଁ । ଘରକୁ କିଛି କିଛି ନେବାର ନାହିଁ । ସେ ଲୋକର ଘର ମଳିନର ଘର ହେଇଗଲା । ସେ ଦିନରୁ ଲାଗିପଡ଼ିଲା ଲୋକଟିର ବ୍ୟବସାୟରେ ।

ଆଉ ସେ ଲୋକଟି ଥିଲା ନିଃସନ୍ତାନ । ସେ ଖୋଜୁଥିଲା ଭଲ ପିଲାଟିଏ । ମିଳିଯାଆନ୍ତା ତ ! ସେ ତାହାକୁ ପୋଷ୍ୟପୁତ୍ର କରି ନିଅନ୍ତା । ତାକୁ ଏମ୍ବତ ପିଲାଟିଏ ଏବେ ମିଳିଯାଇଛି । ସେ ମଳିନ କୁଂଦଙ୍ଗକୁ ନିଜର ପୁଅ କରିନେଲା । ତା’ ଭାଗ୍ୟକୁ ହଠାତ୍ କରି ଅଜସ୍ର ଧନସମ୍ପତ୍ତି ତା’

ପାଇଁ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲା । ତା' ଛଡ଼ା ସିଏ ବ୍ୟବସାୟ ବାଣିଜ୍ୟ ଲୋଭଲୁ ।
ଆଉ ସେ ଖଣ୍ଡମଣ୍ଡଳରେ ସେ ହେଲା ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଧନୀ ସୌଦାଗର ।

ମଳିନ କୁଂଦଙ୍ଗ ଭାବିଲା ସେ ଦରକୁ ଫେରିବ । ବୋଇତ
ସଜା ହେଲା । ଅନେକ ଲୋକବାକ ଧରି ସେ ଫେରିଲା ତା' ଗାଆଁକୁ ।
ତା' ଗାଆଁର ନାଁ ପଦାଙ୍ଗ ।

ମଳିନ କୁଂଦଙ୍ଗର ବେଶପୋଷାକ କ'ଣ ଦେଖିବ ! ରଜା
ମହାରଜା ପରି ମୁଲ୍ଲବାନ କପଡ଼ାଲାତା ପିନ୍ଧିବ । ସେ ଗାଁକୁ ଆସୁଛି ଏ
ଖବର ରୁଣିଆଡ଼େ ମାଡ଼ିଗଲା । ଲୋକେ କହିଲେ, ବାରବୁନ ମଳିନ
କୁଂଦଙ୍ଗ କେତେ ଧନରହୁ ନେଇ ଫେରି ଆସୁଛି ।

ମଳିନ କୁଂଦଙ୍ଗର ବୋଇତ ଲଙ୍ଗର ଭିଡ଼ିଲା । ତାକୁ ବହୁତ
ଲୋକ ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ । ଗାଁ ଗୋଟାକରେ ଚଢ଼ଳ ପଡ଼ିଯାଇଛି ।

ଏବେ ମଳିନ କୁଂଦଙ୍ଗର ମାଆଟି ଥୁରୁ ଥୁରୁ ବୁଢ଼ୀ । ସେ
ଭଲକରି ଚାଲିପାରୁନି । ତା' ଗୋଡ଼ ଥରୁଛି । ବାଡ଼ି ଖଣ୍ଡେ ନ ଧରିଲେ
ତା'ର ଚଳିବା ସଂଭବ ହେଉନି । ତା' ଆଖିକ ଭଲ ଦିଶୁନି ।

ପୁଅ ଗଲାଦିନରୁ ସେ ଚାହିଁ ବସିଛି । ଆଉ ଆଜି ସେଇ ପୁଅ
ଆସୁଛି । ତା' ଭିତରର ମାଆଟି ଆଜି ନୂଆକରି ଜୀବନ ପାଇଛି । ଲୋକେ
କହିଲେ, 'ମଳିନ କୁଂଦଙ୍ଗ ଆସୁଛି ପରା, ତମେ ଦେଖିଯିବନି !'

ବୁଢ଼ୀର ଅବସ୍ଥା ବଡ଼ ଖରାପ । ସିଏ ଯାହାକି କିଛି ଭାତମୁଠାଏ
ରନ୍ଧିଲା । ପୁଅପାଇଁ ନେଇଯିବ । ଏତେଦିନ ପରେ ଆସୁଛି...ପୁଅ । ସିଏ
ତା'ର ଏକୋଇର ବଳା !

ବୁଢ଼ୀର ଭଲ ଲୁଗାପଟା ନାହିଁ । ସିଏ ମଇଲା ମସିଆ କପଡ଼ା
ପିନ୍ଧିବ । ସେ ସବୁ ପୁଣି ସାତମିଆଁ...ସାତ ଅଇଁଠା ।

ସେ ବୋଇତ ପାଖକୁ ଗଲା । ବାନ୍ଧିଆଣିର ସାଥରେ ମୁଠିଏ ଭାତ ।

ଜଣେ ନାଉରା ପଚାରିଲା, 'କୁଆଡ଼େ ଆସୁଛୁ ବୁଢ଼ୀ ?'

‘ସୁଅକୁ ଦେଖିବି ବାପା !’

‘ସୁଅ ? କିଏ ତୁମର ସୁଅ ?’

‘ଏଇ ମଳିନ କୁଂଦଙ୍ଗ !’

‘ଅମୃତ ! ତା’ ହେଲ ପାରେନି । ଏତେବଡ଼ ଧନାଲୋକ ସେ !
ତାଙ୍କର ମା’ ଏମନ୍ତ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିପାରେନି !’

‘ଦୁନିଆଁରେ କଥା ହେପୋରେ...ଆଉ କ’ଣ ହେଲ
ପାରେନି...ସେ କଥାର ବିଷୟ ପଛେ କହିବି ସୁଅ ! ଯାଅ ତାକୁ
କହିବ, ତା’ର ମାଆ ଆସିବ !’

ଲୋକ ଗଲେ । ମଳିନ କୁଂଦଙ୍ଗକୁ ଏକଥା କହିଲେ । ମଳିନ
କୁଂଦଙ୍ଗକୁ ଧକରେ ଲାଜ ଲାଗିଲା । ସିଏ କେଡ଼େ ଧନୀ ! ଅଥଚ ଇଏ
କ’ଣ ତା’ର ମାଆ ! ତା’ର ମାଆ ହେବାର ଯୋଗ୍ୟ ଇଏ ତ ! ଇଏ ତ
ତା’ର ମନୁ ମାତାମହାନକୁ ମାଟିରେ ମିଶାଇ ଦେବ । ନା...ନା, ସିଏ
ତା’କୁ ମା’ କୋଲା ମାନବନ । ତା’ର କେହି ମାଆ ନାହାନ୍ତି । ସେ
ମାଟିକର କହିଥିଲା, ‘ମାଆ ! ଆରେ ମୋ’ର ମାଆ କୋଉଠୁ ଆସିଲା !
ପୁଣି ଏ ଜାଗାକୁ ସେ ଆସିବ କିଆଁ !’

‘ମାମ ସେ ବୁଢ଼ୀ !’

‘ସେ ଗୋଟି ବାପାଣୀ । ତଡ଼ିଦିଅ ତାହାକୁ ! ଯାଅ...!’

ଲୋକମାନେ ବୁଢ଼ୀପାଖକୁ ସେ ସବାଦ ନେଇଗଲେ । ଗୁଲ-
ସିବାକୁ କହିଲେ । ବୁଢ଼ୀ ମାନିଲାନି । ତା’ର ଏକା ଜିଦ୍ ସିଏ ତା’ ସୁଅ
ମଳିନ କୁଂଦଙ୍ଗ ପାଖକୁ ଯିବ । ଏ ବିଷୟ ନେଇ ପାଟିଗୋଳ ହେଲା ।

ମଳିନକୁଂଦଙ୍ଗ ଏ ପାଟିଛୁଣ୍ଡ ଶୁଣି ଶୁଣି ପାଚିଗଲା । ସେ
ଭଲମନ୍ଦ ଭୁଲିଗଲା ସେ ଭୁଲିଗଲା ସବୁ କିଛି । ସେ ଦଉଡ଼ି ଆସିଲା ।
ପାଟିକର କହିଲା, ‘ଶୁର୍ ଏ ଜାଗାରୁ ବୁଢ଼ୀ । ତୁ ମୋ’ର ମାଆ ନୋହୁ ।
ମୋ’ର ମାଆ ପାଆ କେହି ନାହାନ୍ତି ।’

ବୁଢ଼ୀ କହିଲା ‘ହଁରେ ପୁଅ ! ତା’ ଦେଉ ଦେଲେ ଏ ଭାତ ମୁଠିକ ଆଣିବ । ବହୁଦିନରୁ ତୋତେ ଚାହିଁ ଚାହିଁ ମୋ’ ଆଖିପାଣି ଆଖିରେ ମରିବ । ଆଜି ମୋ’ ହାତରତ୍ନା ଶୁଦ୍ଧ କଲେ ତୁ ନେଇଯା’ । ମୋର ଆଉ ଲେଡ଼ାନାହିଁ କିଛି । ମୁଁ ଚାଲିଯିବି ।’

ମଳିନ କୁଂଢ଼ର ରାଗ ଆହୁରି ବଢ଼ିଗଲା । ସେ ଘରରେ ବୁଢ଼ୀକୁ ଲୁଚଟାଏ ମାରିଲା । ସେଇ ଲୁଚରେ ସେ କୁଳରେ ପଡ଼ିଲା । ତା’ ଆଦରର ଶୁଦ୍ଧ ମୁଠିକ ଖସିପଡ଼ିଲା ସମୁଦ୍ର ଜଳରେ ।

ବୁଢ଼ୀର ଚେତା ବୁଡ଼ିଗଲା । ପାଖରେ ଯୋଉ ଲୋକମାନେ ଦେଖୁଥିଲେ, ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ କରୁଣା ଆସିଲା । ଆଃ ! ଆଃରେ ! ବୁଢ଼ୀ ତୁ କ’ଣ ଆସିଲୁ ! ତୁ ତ ମରିଯାଇ ଥାଆନ୍ତି !

ବୁଢ଼ୀ କିଛିଟା ପରେ ଚେତା ପାଇଲା ।

ଆଉ କାନ୍ଦକାନ୍ଦ କହିଲା,

ଆକାଶ ଜାଣେରେ ଧରଣ ଜାଣେ
 ଜାଣେରେ ସାଗର ଜଳ,
 ମୁଁ ହତଭାଗୀ ଜନମା ତୋ'ର,
 ମାନ ଅବା ମନା କର ।
 ଠାକୁରଙ୍କୁ ଏକା ଜଣା,
 ଏଇଠାରେ ଆଉ ଏଇକ୍ଷିଣି ପରା
 ଉଡ଼ିବ ସତର ବାନା !!'

ବୁଢ଼ୀର କଥା ସରିନି...ଆକାଶରେ ଅନ୍ଧାର ଘୋଟିଗଲା ।
 ଘନଘନ ବିଜୁଳି ମାରିଲା । ତୋ ତୋ ମେଘ କରୁଡ଼ିଲା । ଏଡ଼େ ଏଡ଼େ
 ଲହରୀ ଉଠିଲା ସମୁଦ୍ରରେ । ବୋଇତଟିର ଲଙ୍ଗର ଛୁଡ଼ିଗଲା ।
 ବୋଇତଟା ଉପରେ ବଜ୍ରମାରିଲା । ହେଲେ, ମଳିନ କୁଂଘର ଛଡ଼ା ଆଉ
 କେହି ମରି ନ ଥିଲେ ।

ପରେ ମେଘ ଛୁଡ଼ିଗଲା । ଦେଖାଗଲା ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ମଳିନ
 କୁଂଘର ବୋଇତଟା ପାହାଡ଼ ହେଇଯାଇଛି । ତା' ଉପରେ ପଥର
 ମୁର୍ତ୍ତିଟାଏ : ସେ ମୁର୍ତ୍ତିଟା ଦୁଇ ହାତ ବଢ଼େଇଛି କୂଳ ଆଡ଼କୁ । ସେ
 ଯେପରି ଭାଷା ମାରୁଛି, 'ସମା କର ମାଆ, ସମା କର !'

ଯୋଉଠି ଏ ଘଟଣା ଘଟିଥିଲା...ସେ ଜାଗାର ନାଁ ପଦାଂଗ !
 ଏବେ ବି ସେ ପାହାଡ଼...ସେ ମୁର୍ତ୍ତି...ସେଇ କାହାଣୀ କହି ଚାଲିଚାଲି ।

